Abba

AZ ABBA-EGYÜTTES NÉPSZERŰSÉGE ISMÉT A RÉGI. A KEMÉNY MUZSIKA HELYETT A DALLAMOS „NÓTÁK" DIVATJA TÉRT VISSZA. ABBAÉK NEMCSAK MUZSIKÁJUKRÓL HÍRESEK, HANEM „ALBÉRLETBE" KIADOTT KITŰNŐ HANGSTÚDIÓJUKRÓL IS.

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a RÉGEN VOLT, HOGY IS VOLT című olvasókönyv is. Sajnos, azt még nem vehetitek a kezetekbe, mert csak jövő tanévre kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővítsétek történelmi ismereteiteket, rendszeresen közlünk a tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész (ő írta a tankönyveteket is). Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

EGY CINC KILENC PARCELLA

A RÉGI KÍNAIAK VILÁGÁRÓL

Kína történetének kezdetei jóval több, mint hatezer évre nyúlnak vissza. Az első írásos feljegyzések körülbelül négyezer évesek. Ezeket sok mesés elbeszélés szövi át. Belőlük ismerjük meg ősi elképzeléseiket, és képet kapunk a régi kínaiak életéről és szokásairól.

Hogyan képzelték el a világot az ókori kínaiak

Az ősi kínaiak elképzelése szerint a világ négyszögletes föld, amelyre menynyezetként ráborul a kerek égbolt. Az égnek kilenc emelete van. Az emeleteket kapuk választják el egymástól, és ezeket tigrisek és párducok őrzik. A legalsó kapu az égi és a földi világ határa, rajta keresztül száll alá a nyugati szél. A legfelső emeleten van a Mennyei Palota, a Magasságos Úr lakhelye, aki innen kormányozza az eget és a földet. A palota alatt a menny, noha kilencemeletes, nem boltozatos, alsó része lapos, akár egy kocsikerék. Közte és a föld között nincs válaszfal, csupán a föld nyolc sarkában állnak pillérek. Ezek tartják az eget és választják el a földtől, visszatartják attól, hogy lezuhanjon. Az ég mozdulatlanul nyugszik rajtuk, alatta keringenek a Nap, a Hold és a csillagok.

A Nap, a lótuszvirághoz hasonló tűzgolyó a földön tölti az éjszakát. Felkelésekor anyja Hi-ho minden reggel megfürdeti az Édes Örvényben. Ezután áthalad a Fényes Völgyön, majd felhág az égre, egy magas fa ágain kapaszkodva. Ekkor indul napi útjára anyja hajtotta szekerében, míg este le nem száll nyugaton a Jance-hegyre.

Az ősi földművelés

A régi Kínában leginkább a mezőgazdasági munkát becsülték meg. Fontosságát az is bizonyítja, hogy a föld művelését ünnepélyes szertartásokkal a király kezdte meg, és ő is fejezte be. A tavasz eljöttével a király bikát, juhot és disznót áldozott Tien-cunak, a

Ilyen előkelő palotákban laktak régen a dúsgazdag földesurak

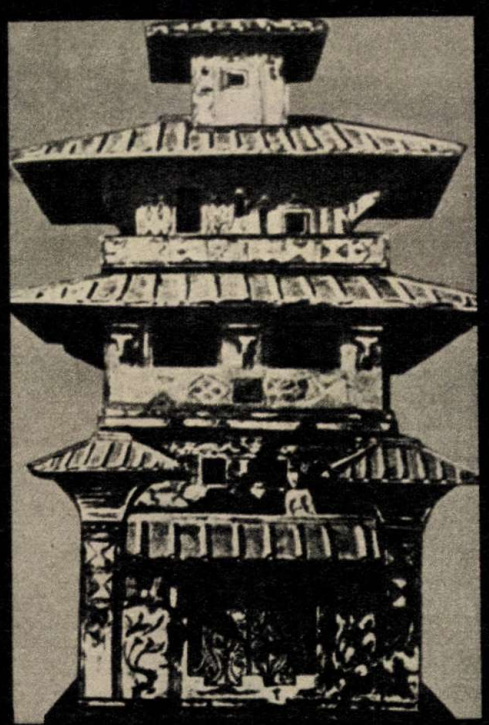

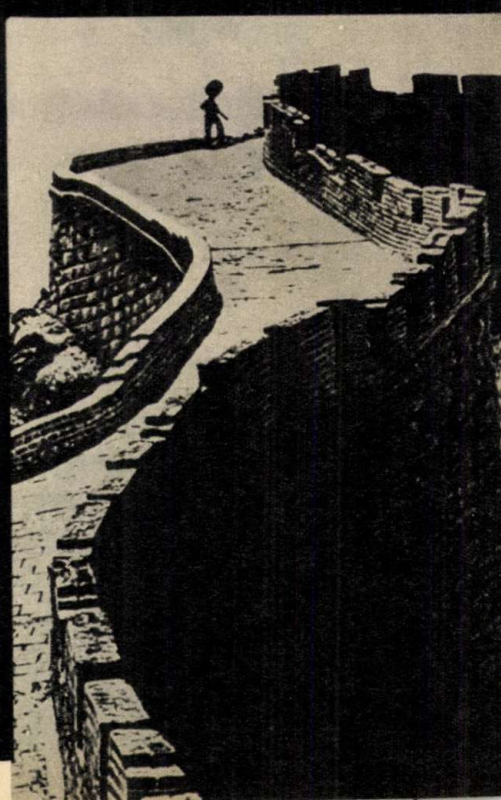

Kis történelem

szántóvető ősnek, majd hozzáfogott a Magasságos Úr földjének felszántásához. Ő maga három barázdát szántott, miniszterei kilencet, majd a főhivatalnokok, az előkelők, végül pedig a parasztok fejezték be az Isten mintegy ezer holdas birtokának felszántását.

A mezőgazdasági munkákat a király fejezte be. A termények betakarítása után fényes aratási ünnepségeket tartott, s ettől kezdve nem volt szabad a földet megmunkálni.

Valamennyi birtok — a királyé éppúgy, mint az előkelőké —, nagy, négyszögletes területekre, úgynevezett cingekre volt osztva. Egy-egy cing kilenc parcellából állt. Ezek közül nyolcat átadtak egy-egy családfőnek, a maga és családja eltartására azzal a feltétellel, hogy a nyolc család közösen művelje meg a kilencedik parcellát, a közös földet, s annak termése az urat illeti meg. A cingek nagysága helyenként változott.

A parasztok életét hivatalnokok irányították. Ők határozták meg, ki, mikor és mit dolgozzon. A tél közeledtével, a kilencedik hónapban kiadták a parancsot, hogy a parasztok térjenek vissza a falvakba. Minden család beköltözött vályogkunyhójába. A parasztkunyhókhoz kis telek, eperfás kert, disznó- és tyúkól tartozott. A téli hónapokban a parasztok valósággal bezárkóztak, és a következő tavaszig ki sem jöttek.

Tavasszal elhagyták házukat, a régi tüzet eloltották, tűzfúró segítségével a szérün új tüzet gyújtottak. A cingeken nagy kunyhókat építettek, s ott laktak nyáron a családok teljesen a szabad ég alatt élve, a földeken dolgozva vagy az évszak ünnepeit ünnepelve.

Élet a piacon

A paraszt jóformán mindent megtermelt, amire szüksége volt: gabonát, állatot, selymet stb. A fölösleget elvitte a piacra. Minden városban és kisvárosban volt piac.

A piaci napokon a piac főnöke felállította irodáját a tér közepén, és zászlója felvonásával megnyitotta a vásárt. A térség közepét üresen hagyták. A parasztok és árusok körben rakodtak ki áruikkal. A hasonló árukkal kereskedők csoportokba tömörültek. A csoportok vezetői szedték össze a helypénzt és tartották fenn a rendet csoportjukon belül. Külön helyük volt a gabonát, a fegyvereket, a cserépedényeket, valamint a fémtárgyakat árusítóknak, külön a rabszolga-kereskedőknek.

Az árakat a vásárbírók állapították meg, ők engedélyezhették vagy megtilthatták az eladást. Az áruk minőségét szabályozták, pontosan megszabták a vászon- vagy selyemvégek hosszát, szélességét, még a szekerek méretét is. A gyümölcsöket és gabonaféléket csak a megfelelő évszakokban lehetett piacra hozni, máskor nem. Ha a jó minőségű áru silánnyal volt keverve, büntetés járt érte. Felügyelők őrködtek, hogy csalás ne történhessen. A bűnösöket letartóztatták, a rendőrök pedig a békességen őrködtek és megakadályozták a verekedést és erőszakoskodásokat.

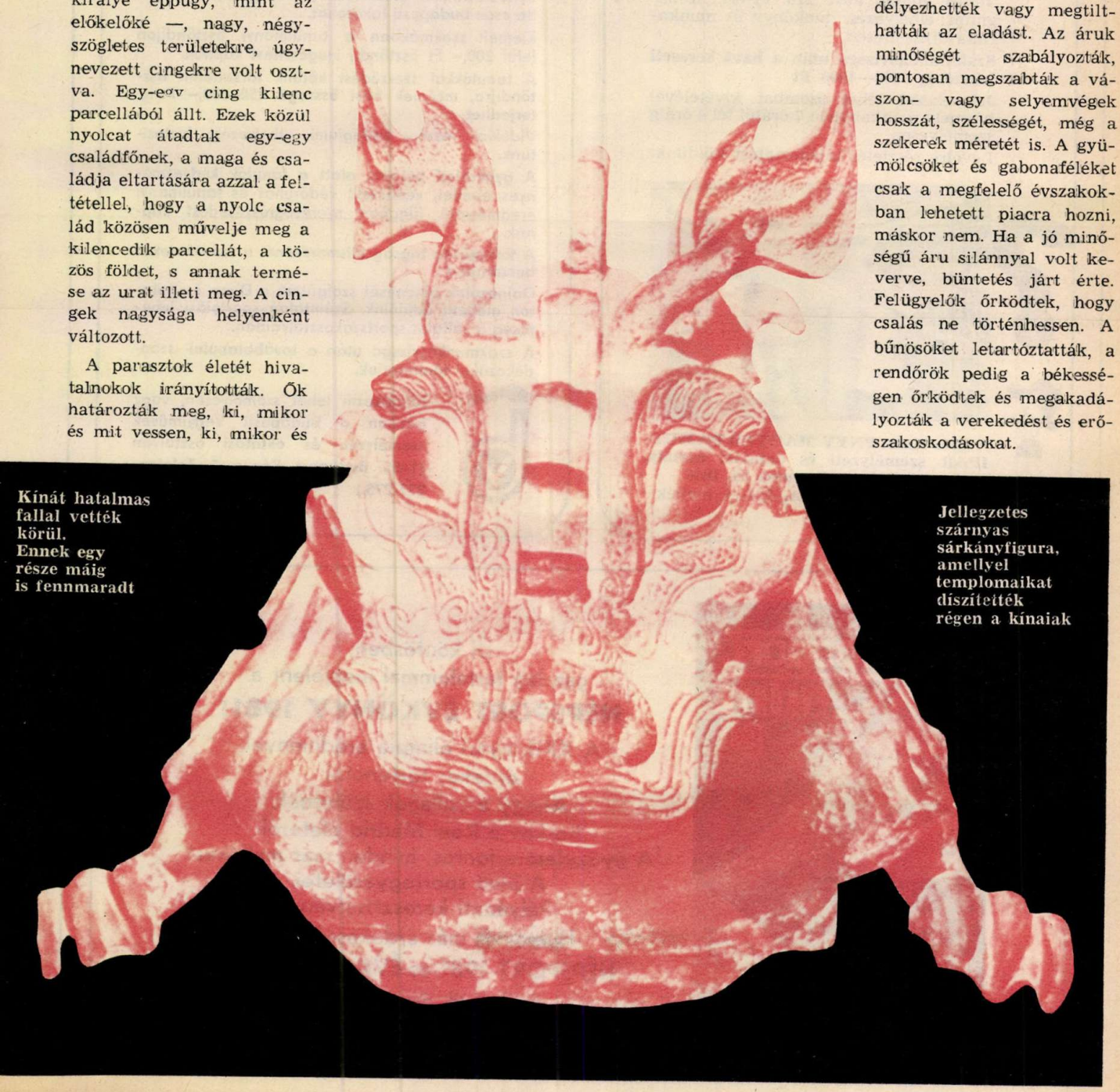

Kínát hatalmas fallal vették körül. Ennek egy része máig is fennmaradt

Jellegzetes szárnyas sárkányfigura, amellyel templomaikat díszítették régen a kínaiak

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházatiipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft
Ösztöndíjkiegészítés: 190 Ft
Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: **PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. utca 30. 1046**
Telefon: 693-111/115-ös, 224-es mellék.

PÁLYAKEZDÉS ELŐTT ÁLLÓ

FIATALOK!

BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkás tanulónak az alábbi szakmákban:

esztergályos, marós, hegesztő, kovács — vas- és fémszerkezeti lakatos, ács- és állványozó, kőműves (kiemelt szakmák) —, gépszerelő, vízvezeték-szerelő, villanyszerelő, erősáramú berendezés szerelő, épületasztalos, szobafestő és mázoló, továbbá autószerelő, autóvillamossági szerelő és irányítástechnikai műszerész (érettségivel) szakmába csak budapesti lakosokat.

Kiemelt szakmákban a tanulmányi ösztöndíjon felül 200,— Ft ösztöndíj kiegészítést kapnak.

A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek havi összege 250—500,— Ft-ig terjedhet.

Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőételt, védőruhát és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak.

A törzsgárda tagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk.

Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőség a vállalat sportszakosztályaiban.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán (1455. Budapest, Kén u. 5. Telefon: 277-275.)

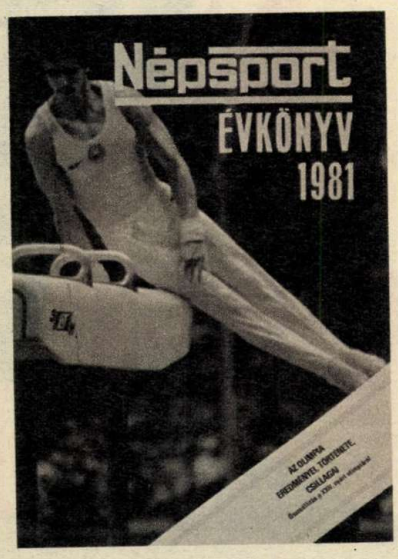

Új köntösben,
gazdag tartalommal megjelent a

NÉPSPORT ÉVKÖNYV 1981!

A XXII. nyári olimpia eredményei,
érdekes történetei.
Ahogy a csillagok születnek.
Boskov a Real Madrid életéről:
A győzelem a fontos, minden más mellékes!
A jövő sportegyesületei.
Pályázati keresztrejtvény.
Humor és más érdekességek a
NÉPSPORT 1981-es ÉVKÖNYVÉ-ben,
melynek ára 20,— Ft.

MINTA/ VÁLASZ/ TÁS

Éva és Kati elválaszthatatlan barátnők. Éva a születésnapjára egy szép ruhaanyagot kapott, melyből saját kezűleg varrt egy divatos ruhát. Felvette, és igazán csinos volt benne.

Kati természetesen ugyanolyan anyagból akart ruhát varrni magának, ezért azonnal elment a legközelebbi méteráru üzletbe. Az eladó a kért anyagból adott neki. Kati otthon nézte, nézte a mintákat és gondolkodott. Nem tudta eldönteni, hogy valóban teljesen azonos-e a minta a barátnője ruhájáéval. Neked mi a véleményed? Találsz-e a minták között eltéréseket? Ha igen, hányat vettél észre?

Megfejtésül csak az eltérés számát kell beküldeni postai levelezőlapon a következő címre: „BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalat személyzeti és oktatási főosztály Budapest, 1300.

BUDAPRINT PÁLYÁZAT III. FORDULÓ

A levelezőlapra írd rá: PÁLYÁZAT!

Beküldési határidő: 1981. január 29.

A helyes megfejtést beküldők között 20 nyereményt sorsolunk ki a vállalat termékeiből. A nyertesek nevét a Pajtásban közöljük, a nyereményeket postán küldjük el.

Aki mind a három fordulóban helyes megfejtést küldött be, neve részt vesz a fődíj sorsolásán. A szerencsés nyertest levélben értesítjük a főnyeremény átvételének időpontjáról. Nevét a Pajtásban is közöljük.

A főnyeremény egy sporttáska, benne egy tollaslabda készlettel.

*

Ezzel a 3 fordulós „BUDAPRINT PÁLYÁZAT" véget ért. Reméljük, jól szórakoztatok. A „BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalat szívesen válaszol leveleitekre, érdeklődésetekre segít a pályaválasztásban is.

Erre a címre írhattok: „BUDAPRINT" Pamutnyomóipari Vállalat személyzeti és oktatási főosztály Budapest, Postafiók 111. 1300.

A Fővárosi
Szerelőipari Vállalat
az 1981—82-es tanévre
beiskoláz szakmunkástanulónak
általános iskolát
végzett fiúkat
a következő szakmákba:
villanyszerelő,
víz- és gázszerelő,
központifűtés-szerelő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
kőműves.
Vidéki tanulóink részére
saját kollégiumunkban
teljes ellátást adunk.
Tanulóinkkal minden szakmában
társadalmi ösztöndíjszerződést
kötünk.
Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
1097 Budapest IX.,
Koppány u. 5—11.
Telefon: 336-560/46-os mellék.

FŐSZER

8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat, a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5 Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:

— leányotthonban a lakás
— tankönyv, tanszerek
— munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.

Ezenfelül megilleti a tanulót:

— tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint (a tanulmányi eredménytől függően)
— szociális ösztöndíj: havi 500 forint.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd.

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1981—82-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 7 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól (3 perc.)

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz
figyelmetekbe ajánljuk,
hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
jó lehetőséget kínál
a szakma tanulásához.

Fiúkat vegyianyag-gyártó
(gyógyszergyártó),
hegesztő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
géplakatos,
villanyhálózat-szerelő,
esztergályos,
csőhálózatszerelő
szakmunkástanulónak felveszünk.

Lányokat
vegyianyag-gyártó
(gyógyszergyártó)
tanulónak veszünk fel.
Vegyianyag-gyártó
(gyógyszergyártó) tanulóinkat
korszerű tanlaboratóriumban,
gyógyszeripari tanműhelyben
képezzük.

Vállalati ösztöndíj.

Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
Budapest
IV., Tó u. 1–5.
oktatási osztály
Telefon:
690-900/531-es mellék és
CHINOIN
NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
Budapest XXII.,
(Nagytétény)
Bányaléq u. 2.
személyzeti osztály.
Írásbeli jelentkezés:
1325 Budapest,
Postafiók: 110.

PÁLYAKEZDŐ FIATALOK!

Jelentkezzetek fonó-szövő
szakmunkástanulónak a

**MAGYAR GYAPJÚFONÓ
ÉS SZÖVŐGYÁRBA!**

Tanulmányi idő: 3 év

Juttatások:
A tanév ideje alatt ingyenes reggelit és 3 Ft-ért ebédet adunk.

A tanulmányi időtartam alatt szerződéskötés esetén havi 500 Ft társadalmi ösztöndíjat és a tanulmányi eredménytől függően havi 200–500 Ft tanulmányi ösztöndíjat fizetünk. Kiemelkedő tanulmányi eredmény esetén 2 hetes jutalomüdülésben részesítjük tanulóinkat.

Távol lakó tanulók részére tanulóotthonban és kollégiumban biztosítunk szállást.

A vállalatnál továbbtanulási, sportolási, kedvezményes üdülési lehetőség van.

Évente egyszer 750 Ft természetbeni juttatást fizetünk és kedvezményes fonal és szövetárusítást tartunk dolgozóink részére.

Kereseti lehetőség: a szakmunkásvizsga sikeres letétele után

fonóknak kezdő kereset:	2200–2500 Ft/hó
gyakorlott fonóknak:	2500–3500 Ft/hó
szövőknek kezdő kereset:	2800–3500 Ft/hó
gyakorlott szövőknek:	4000–4500 Ft/hó

Jelentkezni lehet:
szövő szakmunkástanulónak: az I. gyárban
Bp. IX., Soroksári út 110–112.
személyzeti osztály
Fonó szakmunkástanulónak:
II. gyár Bp. XI., Kondorosi út 6–8.
személyzeti osztály

NÉGYKÉZLÁB A CSÚCSRA

Az alig több, mint egy kilométer hosszúságú út, amely a 7800 méter magasban épített táborból a Mount Everestig vezetett, két végtelennek tűnő napig tartott Messnernek. A legkeservesebbek az utolsó méterek, órák voltak, ezeket szinte önkívületben tette meg ...

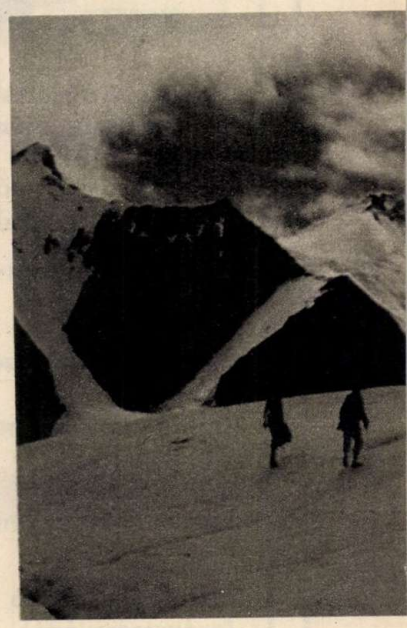

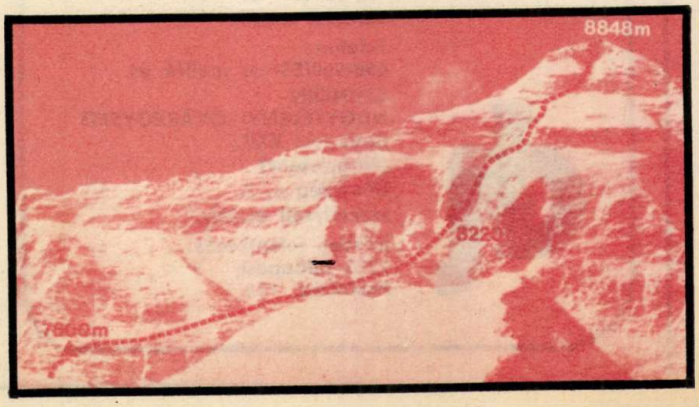

Egy tiroli fiatalember, Reinhold Messner másodszor vágott neki a Himalája legmagasabb csúcsának, a 8848 méteres Mount Everestnek, vagy ahogy a tibetiek nevezik, a Csomolungma (a Földanya istennője) meghódításának. A világon elsőként neki sikerült egyedül, különösebb felszerelés nélkül megmászni a csúcsot. Élményeiről, izgalmas pillanatairól az NSZK-beli Stern magazin alapján számolunk be.

Jégcsapdában

Messnert 6500 méter magasságig elkísérte néhány társa. A százhúsz kilónyi felszerelését yakok cipelték a táborba. Innen indult mindössze egy tizenöt kilós hátizsákkal, két síbottal és fényképezőgéppel felszerelve hódító útjára a bátor fiatalember. Két évvel ezelőtt már megtette ezt az utat, de akkor segítőtársa is volt. Már az első órában veszélybe került. Fellazult alatta a hó, a lámpája kialudt. Lezuhant. Hol a hátával, hol a mellével ütődött a jégfalakhoz. Időérzéke megszűnt. Egyszer csak ismét állt a lábán. Úgy érezte, csapdába esett. Talán örökre.

„Mégiscsak magammal kellett volna hozni a rádiókészülékemet" — gondolta. — „De a rádió olyan nehéz..."

A lámpája után tapogatott, egyszerre világosságot látott. Felnézett, és nyolc méter magasságban egy fatörzsszélességű lyukat pillantott meg. „Innen nem jutok többé ki" — járt a fejében a szörnyű gondolat. A lámpával megpróbálta a szakadék fenekét megvilágítani, de az végtelennek tűnt. A hóhíd, ami a zuhanását megállította, alig egy négyzetméternyi. Azon gondolkodott, hogy vajon a laza hóaljzatra rá tudja-e húzni a mászóvasait. De két mozdulat után megrohanta a félelem, hogy továbbesik. Ezután felfedezte egy szikla szélét. Ez a kiút. Néhány perc alatt ismét a felszínre vergődött.

„Tábor" a sziklán

A magasságmérő 7360 métert mutatott. Helyenként térdmagasságú volt a hó és nagy erőfeszítésbe került a mozgás. Mint egy csiga, amely a házát a hátán hordja, úgy vitte a sátrát a hátizsákban. Ez a 15 kiló most

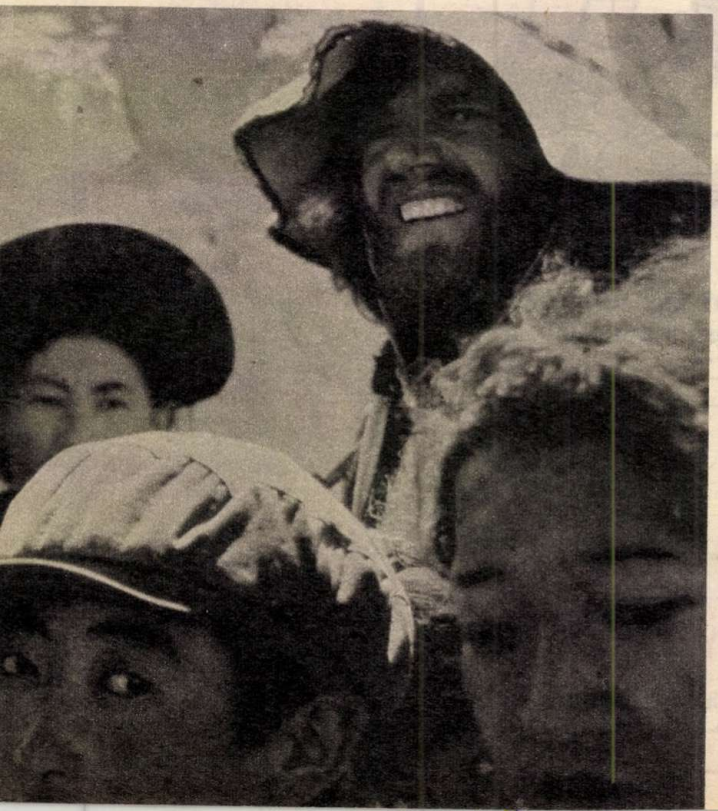

már sokkal nehezebbnek tűnt. Minden lépés után megállt, lélegzetért kapkodott. Gyakran, nagyon gyakran leült, hogy kifújja magát. Utána nagy akaraterőre volt szüksége, hogy felálljon, de lépésről lépésre űzte magát 7800 méterig.

Az első táborhely, amelyet kiválasztott, nem nagyon tetszett neki. Egy sziklán kellett táboroznia, hogy a sátrát jól rögzíthesse. Néhány méterrel maga alatt látott egy ideális helyet, de nem maradt ereje, hogy a hátizsákot kipakolja és a sátrat felállítsa. Az oxigénszegény magaslati levegőn teljesen kiszáradt a torka. Két csepp japán növényolajat tett a nyelvére. Ezt az egyetlen orvosságot hozta magával.

Kis sátra alig két kiló, de a 100 km-es szelet mégis kibírta. Éppen akkora, hogy összehúzott térdekkel fekhetett benne. A sátrat nehezen tudta felverni, a szél folyton belekapott és a magasba emelte. Csak amikor a sátorfalat a könnyűfémcsőre feszítette, akkor érezte jól magát. Síbotokkal, jégcsákánnyal és az egyetlen sziklakampóval erősítette meg a sátrat. Végül ujjvastagságnyi habgumimatracot tett a földre és bebújt. Nem gondolt semmire, csak hallgatta a szelet, ami jégkristályokat vágott a sátor falához.

Paradicsomleves és sós tea

„Főznöm kellene" — gondolta, de az éjszakai előkészületektől elfáradt, nem tudta magát rávenni az ennivaló készítésre, pedig reggel óta nem evett. Aztán mégis elszánta magát. A főzőedény fedőjével havat kapart a levesfőzéshez. Sok hóra volt szüksége, hogy egy liter vizet nyerjen. Először paradicsomlevest csinált, aztán két bögre tibeti sós teát.

Ruhástól feküdt a hálózsákban és bóbiskolt. „Egész mélyen, belül — félek" — ismerte be magának. „De ez nem vak rémület, hanem hegymászóéletem sok-sok tapasztalata. Az átélt lavinák, az elcsigázottság, mélységes félelmet ültettek belém. Tudom, hogy mindez elérhet ott fent is, és tudom, milyen gyötrelmes lesz közvetlenül a csúcs alatt. Bár nem gondoltam volna, hogy óráról órára, lépésről lépésre le kell győznöm magamat."

Amint a nap reggel elérte a sátrat, lassan összeszedte magát. Délután három óráig csak 8220 méterig jutott. Rövidesen egy sziklakiugráson állította fel a sátrát. Italt készített. Éjszakára magán hagyta a vastag, dupla talpú plasztikcsizmáit, hogy azok ne hűljenek ki. A hó a szikla szélén jéggé vált. Azon töprengett, hogy mi lesz, ha ezen a reggelen a vastag felhőzet nem oszlik el. Kivárja a derült időt? Két nap múlva már annyira legyengülne, hogy képtelen lenne a csúcsmászásra vállalkozni. Reggel vagy felfelé kell indulnia, vagy lefelé.

„Felhők rohantak mellettem"

Ez az éjszaka sokáig tartott. Reggel kétszer megmérte a pulzusát, percenként bőven 100 fölött volt. A hátizsákot is a sátorban hagyta. „Hiányzik majd — meditált —, mint egy jóbarát. Ez volt a beszélgetőpartnerem és ez bátorított a továbbmenetelre, ha teljesen el voltam csigázva."

A Norton-szakadékba vezető út nemcsak nagyon nehéz, még magas is. Kezein és térdein ment felfelé, mint egy négylábú. Amint a peremre ért, oly sűrű köd vette körül, hogy alig tudott tájékozódni.

„Az utolsó három órát nem érzékeltem igaznak" — mondta Messner visszatértekor. Amikor a kék ég a sűrű felhőkön áttűnt, mindig azt hittem, hogy a csúcsot látom. És aztán mégis meglepődtem, amint magam előtt láttam az alumíniumoszlopot, az Everest csúcsjelzését, ami alig emelkedik ki a hóból. Ezt a kíniak állították fel a legmagasabb pontra 1975-ben, pontos mérések céljából. Odakúsztam, nehéznek éreztem magam, mint egy kő. Néhány fényképet akartam csinálni, de alig tudtam rávenni magamat.

Abban a pillanatban egyáltalán nem voltam csalódott, hogy ezúttal sem látok messze. Másodszor jártam a Föld legmagasabb pontján és ismét nem láttam semmit. Teljesen szélcsend volt. A felhők rohantak mellettem. Akkor nem tudtam, hogyan sikerült ez, csak az járt a fejemben, hogy semmi másra nem vagyok képes, pusztán arra, hogy felálljak és talán — lemenjek."

B. F.

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók – már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: január 26.

(Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

TÖPRENGŐ

A 36. ÉS 37. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Háromból: 2, 1, x, 2, 1, 2, 1, 2. **Hét állat:** pézsma, bárány, róka, nerc, ocelot, nutria, nyest. **Lepke és hernyó:** D—B—A—C. **Dominókockák:** Örkény István. **Szótagok:** Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent. **Nyolc tükör:** B. F.

A négy test: a korongot (2-es) **Hány fejet:** 14. **Mi van a sűrűben:** kecske. **Melyik madár:** fekete rigó. **Hány különbség:** 7. **És még két név:** Kati, Andris. **Bélyegsarok:** 154. **Ki mit kap** (balról-jobbra): Peti, Juli, Rudi, Bandi, Kati, Panni.

HOL VANNAK?

A rajzoló ezen az idillikus téli képen egy víziállatot, egy másfajta fát és egy szárnyas állat fejdíszét rejtette el. Hol vannak és mi a nevük?

Valaki kivágott a sült csirkéből egy szeletet. Melyiket?

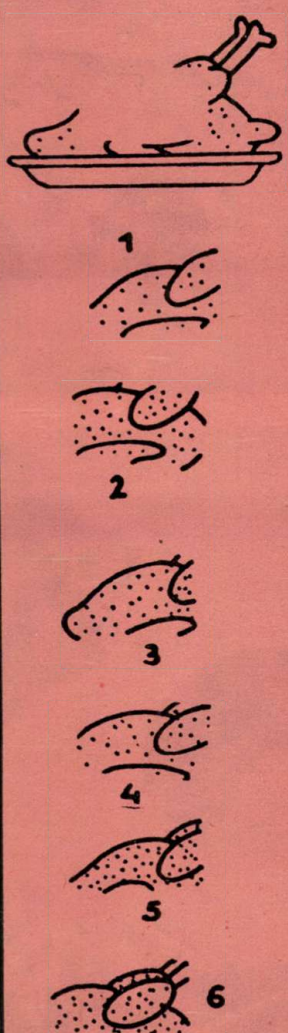

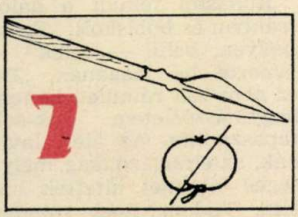

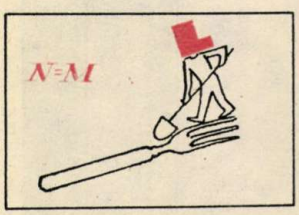

HÁROMBÓL AZ EGYIK

Ha megfejted a három betűrejtvényt, könnyen rájössz arra, hogy közülük csak az egyik vonatkozik a télre. A másik kettő egyáltalán nem jellemzője a hideg évszaknak.

HÍDEG VAN

Rejtvényünkben a téllel kapcsolatos szavakat (vagy összetett szavak egy részét) rejtettük el. Küldd be a vízszintes 1., 4., 8., 24. és 26. sorok megfejtését!

VÍZSZINTES: 1. Ilyen virág van az ablakon. 4. Jégkristály alakban lecsapódó pára. 6. Hőmérséklet jelzője. 8. Zúz... 9. Síkosak az... 11. Figyel. 13. Ereinkben folyik. 15. Villamos vagy vonat jár rajta. 16. Juttat. 17. Morze hang. 18. Ütős hangszer. 20. Íme. 22. Alumínium eleje! 24. Jég... (lecsorgó, megfagyott víz). 26. A víz nulla C° alatt már... 28. Védő. 30. Lyuk. 31. Arab keresztnév.

FÜGGŐLEGES: 2. Rendszer. 3. Téli csapadék. 5. Női név. 6. Mohón eszik. 7. Ásással, fúrással létrehozott vízlelőhely. 8. Magyar Államvasutak. 10. Nagy fájdalom. 12. Földet túr. 14. Fogoly. 15. Nyakmelegítő. 18. Galamb lakás. 19. Római 49. 21. A Winnettou szerzője. 22. Öreg bácsi. 23. Ismeretlen, nem földi eredetű tárgy. 25. Fát rágó állat. 27. Benn van a labda a kapuban. 29. Római 45.

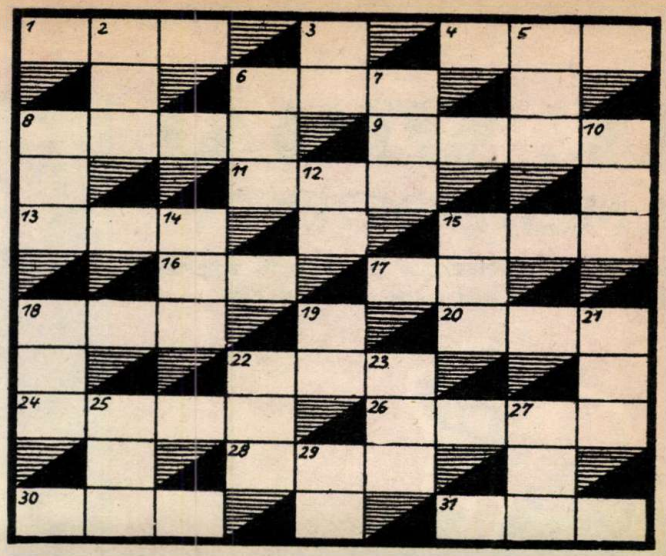

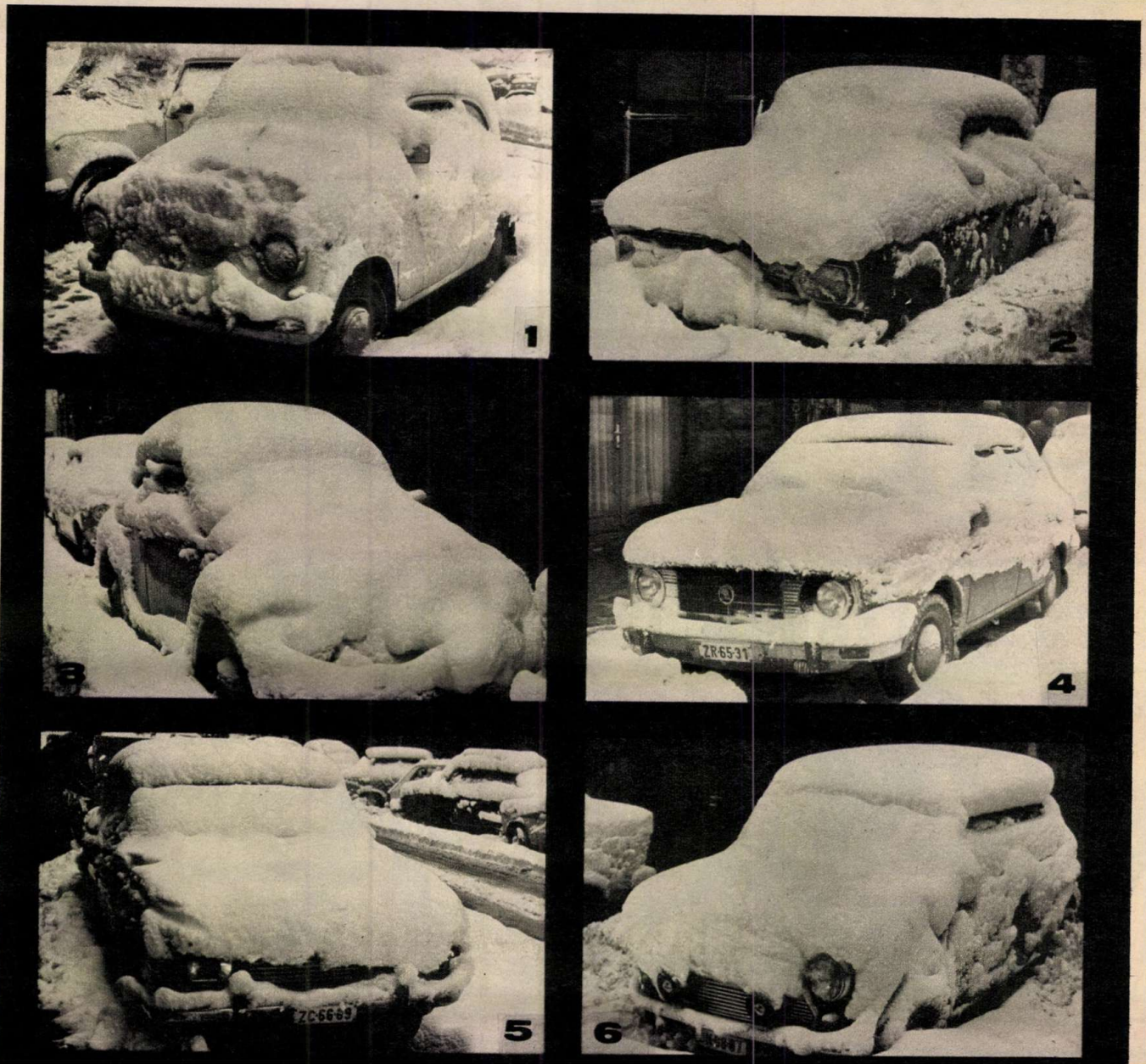

HÓBUNDÁBAN. Bizony alaposan belepte a hó ezeket a gépkocsikat. De azért annyira talán mégsem... Nos, te hány autó márkáját tudod „kibogozni"? Segítségképpen ideírjuk a gyártó országok nevét – persze nem a megfelelő sorrendben. (Hiába, a rejtvény az rejtvény.) Csehszlovákia, NSZK, Jugoszlávia, Szovjetunió, Anglia, NDK.

DR. SZIMAT
A MESTERDETEKTÍV

Delaur, az üzletember Crok nevű ügyfelét várja, aki kölcsönt akar felvenni tőle.

Delaur meghívja Szimatot is, hogy ismerkedjen meg a férfival.

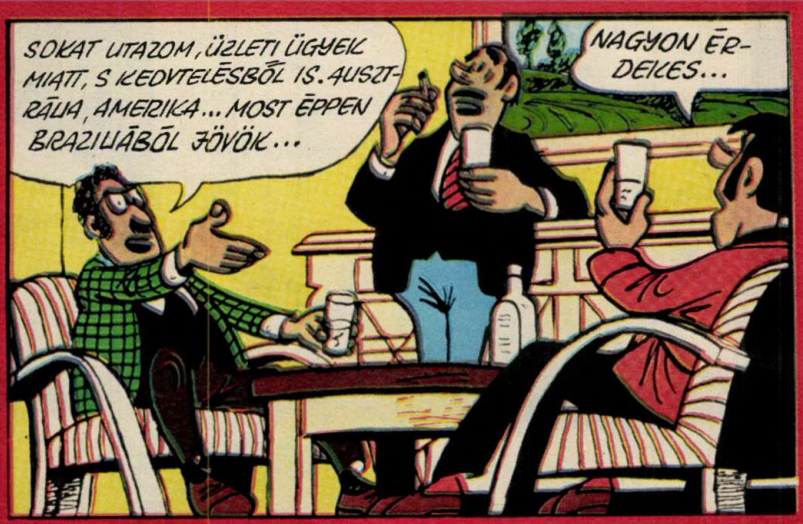

A három férfi egy pohár wisky mellett társalog. Crok nagyon beszédesnek tűnik...

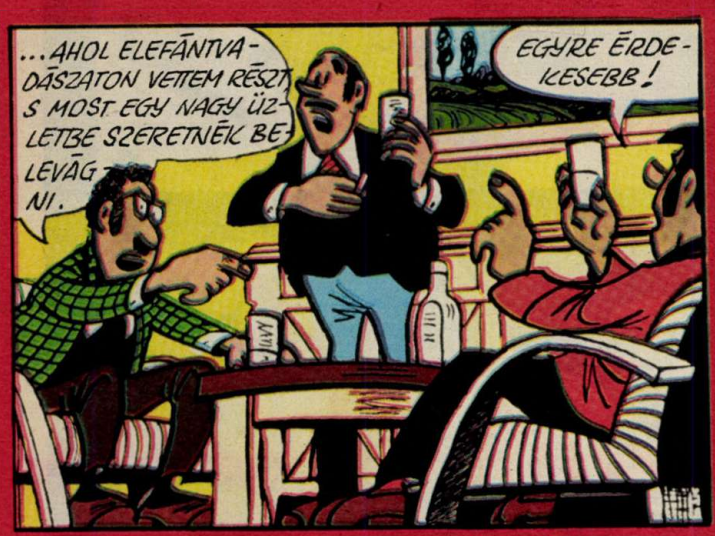

...s megállás nélkül beszél az utazásairól.

Miért kételkedik Szimat Crokban?

MEGFEJTÉS: Crok elefántvadászatról beszél, amelyen Brazíliában vett részt. Ez nem igaz, mivel az amerikai kontinensen nem élnek elefántok.

CSERE BERE

Bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, matricát, szalvétát, csokipapírt, jelvényt, színészképet cserélünk: Borostyán Árpád, Gyenesdiás, Lőtéri u. 1/I. – 8315; Németh László, Sárvár, Székely u. 10. – 9600; Hegedűs Klára, Tatabánya, Zója u. 11/1. – 2800; Lázár Boglárka, Pécs, Március 21. tér 1. – 7625; Simon Katalin, Dabas, Marx K. u. 39/b. – 2370; Tóth Ágnes, Budapest, Temesvári út 8. 4. em. 3. – 1215; Orosz Edit, Karcag, Kerekes J. u. 7. – 5300; Harkányi Judit, Várpalota, Rákóczi út 14. – 8100; Weigl Hajnalka, Törökbálint, Dózsa Gy. út 86. – 2045; Máró Sándor, Hajdúnánás, Vöröshadsereg u. 72. – 4080; Ritecz Ibolya, Gyékényes, Rákóczi u. 43. – 8851; Bodai Beatrix, Budapest, Istenhegyi u. 77–79/c. – 1125; Váradi Zsuzsanna, Nekézseny, Deák F. út 22. – 3646; Vass Anikó, Tiszarád, Széchenyi út 64. – 4503; Tóth Tünde, Királyszentistván, Kossuth L. u. 7. – 8195; Szuh Julianna, Jászárokszállás, Szabadság tér 50. – 5123; Erdős Ágnes, Mezőtúr, Mátyás K. út 1. – 5400; Jakab Krisztina, Ózd, Március 15. út 158. – 3600; Papp Andrea, Sárisáp, Hunyadi J. u. 141. – 3523; Gerlang Hajnalka, Kápolnásnyék, Vándor út 21. – 2475; Szatmári Judit, Bugyi, Lengyel L. u. 1/b. – 2347; Ménesi Etelka, Mindszent, Viharsarok u. 19. – 6630; Kovács Piroska, Tác, Táncsics M. út 16. – 8121; Papp Erzsébet, Feldebrő, Dózsa Gy. u. 71. – 3352; Kondráth Erika, Golop, József A. ut 8/a. – 3906; Kovács István, Királyszentistván, Kossuth L. út 13. – 8195; Vecsernyés Erika, Gödöllő, Csokonai út 7. – 2100; Szekeres Zsuzsa, Dány, Thököly út 11. – 2118; Bihari Erika, Nyíregyháza, Őszőlő u. 99. 7. 43. – 4400; Mengyi Péter, Mátraverebély, Béke út 26. – 3077; Nádas Enikő, Kunhegyes, Kolbászszék u. 15. – 5340; Kájel Árpád, Ózd, Szabolcs köz 4. – 3600; Kovács Tünde, Galgahévíz, Kossuth d. 75. – 2193; Bakos Éva, Kocsord, Kölcsey út 14. – 4751.

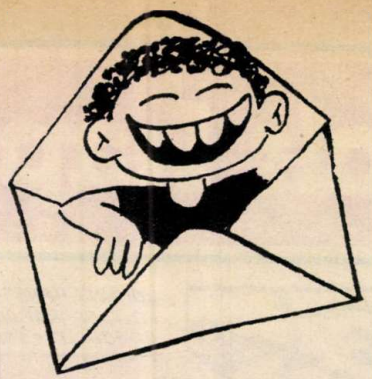

LEVELEZNÉNK

ÖTÖDIKESEK LEVELEIT VÁRJUK:

KURFÜRST OLÍVIA, Mátravidéki Erőmű lakótelep 11/1. — 3011; BIHARI MARIANNA, Nyíregyháza, Szőlő utca 99. 7. em. 43. — 4400; KÉNER ANTÓNIA, Lónya, Rózsa F. u. 20. — 4836; SIMON TÜNDE, Ajka, Ifjúság út 2/a. — 8400; BARTA ÉVA, Karcag, Attila út 7. — 5300; KARSAY EMESE, Budapest, Pósa L. u. 23. — 1149; UJJ ÁGNES, Nyíregyháza, Szántó Kovács J. út 6. III. 16. — 4400; DÉZSI HAJNALKA, Doboz, Zsibongó u. 40. — 5624.

HATODIKOSOK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK:

KOVÁCS KRISZTA, Géderlak, Kossuth L. u. 92. — 6334; MONOSTORI ÉVA, Géderlak, Rákóczi u. 22. — 6334; TÜNDIK TÜNDE, Nagykálló, Ságvári E. út 55. — 4320; FARKAS ILONA, Borsodnádasd, Kölcsey F. út 9. — 3672; HUSZÁR TEODÓRA, Veresegyház, Kis u. 6/a. — 2112; BORAI ERIKA, Mezőzombor, Batthyány út 1. — 3931; VÁMOS MÁRIA, Mezőkövesd, Mátyás út 65/a. — 3400; LACZA GYÖRGYI, Németkér, Kossuth út 18. — 7039; BALI ANDREA, Tiszaföldvár, Kertész út 41. — 5430; KOZMA MARGIT, Feldebrő, Gyóni G. út 12. — 3352; KAKATI KATI, Gyoma, Rózsa F. u. 10. — 5500; MÉSZÁROS MÓNIKA, Budapest, Földváry u. 4/a. — 1183; PALCSU KLÁRA, Tápióság, Nagyköz 7. — 2253; RUSZKAI CSILLA, Felsőzsolca, Rózsa út 11. — 3561; HORVÁTH ILDIKÓ, Tolna, Deák F. u. a/4. — 7130; SÜDY ÁGNES, Budapest, Részes u. 12. — 1172; KOTHENCZ ILDIKÓ, Dunapataj, Vöröshadsereg u. 65. — 6328.

HETEDIKESEK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK:

FAZEKAS ARANKA, Szabadbottyán, Széchenyi út 11. — 8151; FORRAI TIBOR, Rábahidvég, Béke út 28. — 9777; ILLENCZ ILDIKÓ, Ercsi, Panoráma u. 11. — 2451; HALAS GYÖNGYI, Mezőnyárád, Lenin u. 13. — 3421; KOLOZSI ENIKŐ, Debrecen, Hárs út 18. — 4030; LEÁNYVÁRI ANIKÓ, Vác, Erdős B. út 4. — 2600; STEFANIDESZ ERZSÉBET, Mezőkovácsháza, Deák út 78. — 5800; BENKŐ KATALIN, Aszód, Hunyadi út 26. — 2170; ULRICH TÍMEA, Etyek, Hősök tere 7. — 2091; KONCZ KATALIN, Kaposvár, Fekete I. u. 36. — 7400; POSZTRÁNSZKY ÉVA, Pilisszántó, Kossuth u. 18. — 2095; SZEFCSIK ERIKA, Kecel, Zsoldos u. 26. — 6237; PALLAGA KRISZTINA és barátai, Szank, Árpád u. 17. — 6131; SZALÁRDI ILDIKÓ, Mezőhegyes, Csokonai út 15. — 5820.

MARCISÁK JUDIT, Arló, Rákóczi út 28. — 3663; SEBESTYÉN GYULA, Szeghalom, Árpád út 74/1. — 5520; FEJES JUDIT, Budapest, II. u. 5. — 1224; SULCZ ÁGNES, Salgótarján, Zagyva út 66. — 3141; RÁCZ MÁRTA, Szegvár, Régiposta 38. — 6635; TAMÁSI KRISZTINA, Szekszárd, Tartsay Hp. 13. — 7100; TOMPA ÉVA, Szolnok, Ady E. út 16.9.9. — 5000; SZABÓ EMESE, Kecskemét, Akadémia krt. 6. I. 88. — 6000; PINTÉR ERZSÉBET, Rábapatona, Rózsa F. u. 8. — 9142; PETE ANIKÓ és VIKOR PIROSKA, Türje, Kossuth L. u. 122. — 8796 (tizenhárom és tizennégy évesek vagyunk); TENKE HENRIETTE, Dunaújváros, Római krt. 11. I. 3. — 2400; NAGY GABRIELLA, Mátraverebély, Béke út 29. — 3077; LUKÁCS ERIKA, Méra, Fő út 36/f. — 3871; KÖVESDI KATALIN, Méra, Malom u. 19. — 3871; URBÁN ZOLTÁN, Bikal, Szabadság út 28. — 7346; KOVÁCS MÁRIA, Karcag, Füredi u. 22. — 5300; KARANYICZ ERZSÉBET, Andornaktálya, Széchenyi út 9. — 3399; MAURICZ ANDREA, Kazincbarcika, Pollack M. út 8. 8/4. — 3700.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

80.3593 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 2

81/3
XXXVI. ÉVF. ● 1981. JANUÁR 22. ● ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

A tanyavilág „villamosa”. Ha nincs sártenger könnyű az utazás, ám ha méteres hó esik, akkor előbb utat kell majd „építeni”

PUSZTAI KALÁKA

A megyei és a járási úttörőelnökség tagjai a következő útbaigazítást adták:

— Orgovány környékén hamisítatlan pusztát, igazi tanyavilágot találsz.

Amennyiben a „hamisíthatatlan”-t az „igazi”-t a tengerré duzzadt hólére, a mocsárra, az egymástól távol eső, magányosan gubbasztó tanyákra értették kecskeméti barátaim, akkor tökéletes helyre irányítottak. Óráknak tűnő sárdagasztás után jutottam el az egyik pusztai iskolába, amelyet Kargala néven jegyeznek a helyi krónikák, és amelyről kiderült, hogy már jártam benne. De akkor azt kutattam, hogy falai között milyen körülmények között tanulnak a gyerekek. Most pedig inkább az érdekelt, hogy miként töltik el szabad idejüket, hogyan szórakoznak.

— Szórakozás? Az utóbbi hetek nagy „műsora” az volt, hogy utat vágjunk az embermagasságú hóba, az egyik tanyától a másikig, az iskoláig. Büszke vagyok rá, hogy nemcsak a tsz dolgozói, a felnőtt lótulajdonosok, hanem a gyerekek is túrták, lapátolták a havat. És minden tanítványom megjelent az iskolában. Nemcsak az órákat, hanem a tanyai estéket is sikerült megtartanunk. A tudományos előadás előtt mi szórakoztattuk a „nagyérdemű” közönséget — mesélte Tóth Istvánné, az iskola tanítónője.

AZ EZERARCÚ LÁNY

Az ő irányításával jutottam el legközelebbi, az iskolától azonban nagyon is távol lakó tanítványához, Borzás Zsuzsihoz. A hatodikos lányt a kitűnő tanulók között tartják számon, pártfogója a kisebbeknek, szervezője, játékmestere a műsoros estéknek, otthon pedig kisgazdaasszony, jószágokat gondoz, takarít, főz is néha, és az öccsét pesztrálja. Egyedül, pontosabban a kis Attilával találtam a tanyán. Szülei disznóvágásra voltak hivatalosak. Zsuzsi éppen a gangon takarított, a követ mosta. Néhány pillanatig morózus volt az arca, hogy „rendetlen” helyiségekbe kell betessékelnie, pedig az egymásba nyíló szobák tisztaságát bárki megirigyelhette volna.

Az udvar egyik zugából Attila bújt elő.

— A tojásokat ne felejtsd el összeszedni! — mondta figyelmeztetőül.

— Kösz, hogy szóltál — simogatta meg öccse fejét Zsuzsi, majd felém fordulva ezt mondta:

— A tyúktojások összegyűjtésével ér véget a kinti munkám.

— És a benti?

— Néha a vacsora elkészítésével, legtöbbször azonban az ágyazással.

— Mikor szoktál lefeküdni?

— Az a tévétől is függ. Ha jó a műsor, akkor később, ha rossz, akkor inkább az öcsémmel játszom. De soha nem alszom el úgy, hogy ne olvasnék el néhány oldalt valamelyik könyvből.

— Sok könyved van?

— Ötven-hatvan. De apának is van egy polcra való. És az iskolában is megszerveztük az önkiszolgáló kölcsönzést, azt, hogy minden családnak kivisszük azt a könyvet, amelyiket kéri.

— Télen korán esteledik. Itt nincs se mozi, se színház. Nem unalmas így az élet?

— Biztos, hogy van köztünk olyan, akinek unalmas. Én azonban még soha nem unatkoztam. Különösen azóta nem, amióta bevezették a tanyákra a villanyt, amióta televíziónk van. Moziról általában mi gondoskodunk, én és a barátnőm, Szűcs Judit.

— Az énekes?

— A szomszédomat hívják így. Nyugodt szívvel elmondhatom, hogy ő is kiérdemelhetné az énekes, sőt a muzsikus címet is, de inkább mesemondó. Versenyben mesélünk egymásnak és a kisebbeknek.

Szűcs Juditék tanyáját mutogatni kéne mindazoknak, akik újdonságot keresnek a pusztán. Nemcsak az épületek szépek, tágasak, itt minden gépesített. Motor hajtja a vizet, a színes csempés fürdőszobában is, az itatóvályúkban is. Motor hajtja a morzsolót, a darálót. A régi morzsolókaknak már befellegzett. Mégis léteznek náluk kalákák, közös összejövetelek. És nemcsak a disznótorok alkalmával, hanem minden olyan munkánál, ahol az emberi kéz a döntő. Jutkáék traktora sohasem pénzért dolgozik, viszonzásul a szőlőszüretnél, a gyümölcsszedésnél segítenek.

A KOLBÁSZKERÍTÉS ÉS A HÓNYŰVŐ LEGÉNY

Zsuzsi édesapja, akárcsak a lánya, gyönyörű meséket tud kitalálni és Jutka édesapja pedig rajong az érdekes történetekért.

— Te most miről mesélsz legszívesebben? — faggattam Zsuzsit.

— A kolbászkerítésről, és a hónyűvő legényről.

Vagyis a valóságról. Mert a pusztán ilyenkor télen egymást érik a disznóvágások és a sok-sok kolbásszal körül lehetne keríteni az iskolát. A hónyűvő legény pedig akár Csigi Attila, az iskola nyolcadikos tanulója is lehetne, aki nemcsak az utakat segítette megtisztítani, de a zord téli estékben begyűjtött az úttörőcsapat védencénél, Mari néninél és vacsorát készített az idős asszonynak.

— Esténként felnézek az égre és csillagokat látok, mindig kinézek magamnak harmincat. Annyit, ahány tanítványom van. Mert az én szememben a gyerekek itt a tanyán a puszta földön járó csillagai. Ők adták ki a jelszót, hogy változtass az életeden, ők mutattak példát a felnőtteknek is, hogyan lehet a szabad időt értelmesen eltölteni, hogyan lehet szépen élni — mondta búcsúzóul a tanítónő.

Faragó György

Fotó: Wagner Margit

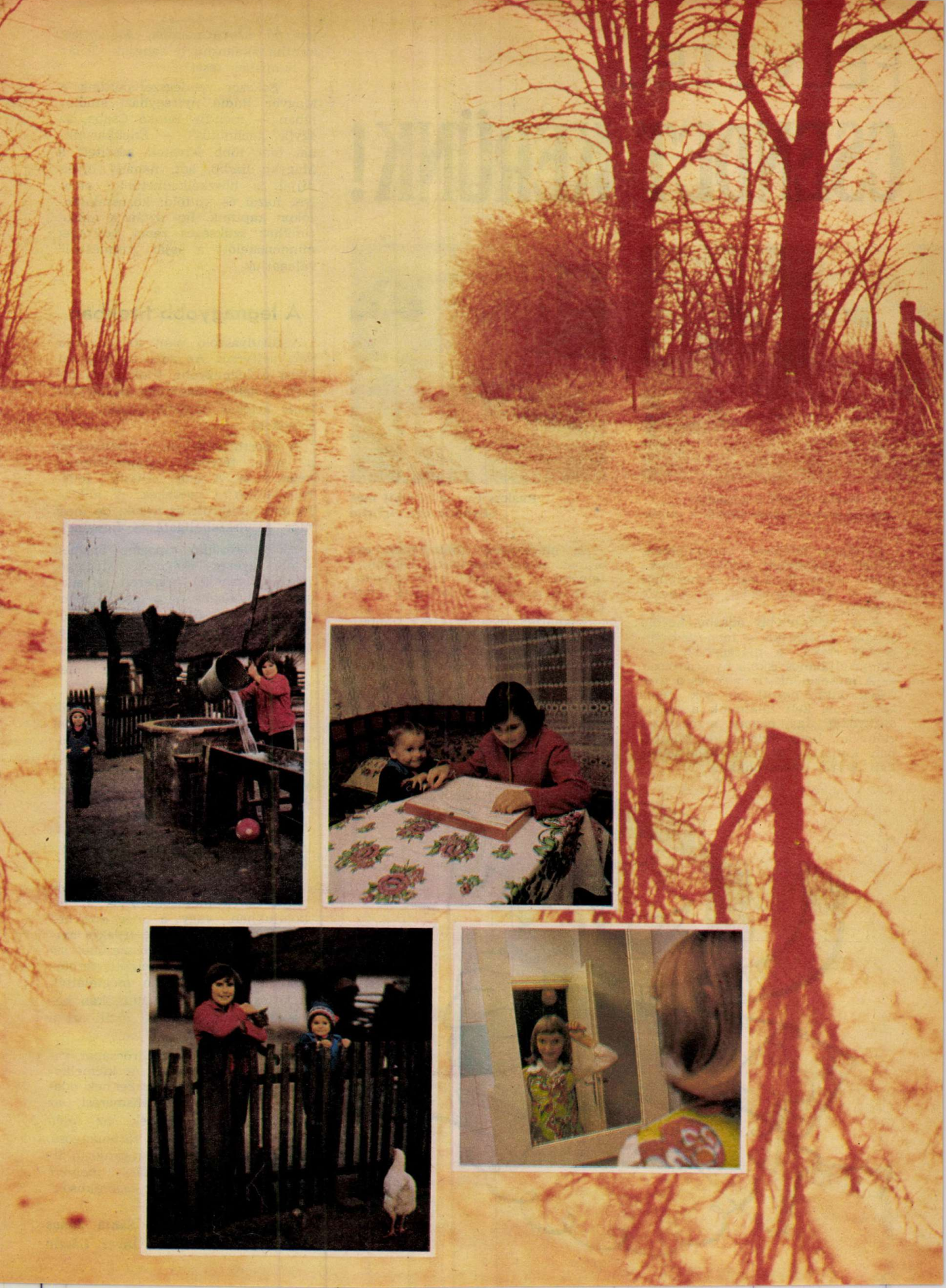

FELVÉTEL, CSENDET KÉRÜNK!

Vass Márta (balról a második) tanárnő irányításával készül a műsor

Puskás Éva adás előtt még ellenőriz egy riportot

A tágas, ötletesen hangszigetelt, szépen berendezett felvételi stúdiót — amely korábban szenespince volt — az úttörőrádió szerkesztői népesítik be.

— A legközelebb adásba kerülő anyagot válogatjuk — mondja Dombóvári Erika, a nyíregyházi 4-es számú általános iskola nyolcadikosa. — A műsoridőnk tíz perc, és a gyerekek által hozott sok-sok téma közül meg kell találnunk a helyes arányokat. Így bizony nemegyszer előfordul, hogy valami idő hiányában kimarad, s csak legközelebb kap helyet műsorunkban.

Az elkövetkező több, mint egy órában néma szemlélője vagyok a felvétel — izgalmat és meglepetéseket is tartogató — örömteli munkájának.

Szignáljuk, Kodály Háry Jánosából a jól ismert harangjáték. Nem kell megállni az adás „étlapja", azaz tartalomjegyzéke és a „híreink" című állandó rovat felvétele közben. A Drabik ikrek, Zsuzsa és Tünde lépnek a mikrofon elé. Mindketten jó szövegmondók, bár most mintha akadozna a hangjuk. Talán a lámpaláz teszi?...

— Sokszor vendégszerepeltünk a Magyar Rádió nyíregyházi stúdiójában — mondja Banka Csaba, az egyik „technikus". — Énekkarunkkal már több felvételt készített a Magyar Rádió, sőt, néhány olyan díjjal is büszkélkedhetünk, amelyet hazai és külföldi kórustalálkozókon kaptunk. Így aztán a műsorunkhoz szükséges zenei betéteket mindenekelőtt a saját „termésből" válogatjuk.

A legnagyobb titokban

A furulyaszóló után jön a várva várt rejtvény. Az adás napjáig ezt övezi a legnagyobb titoktartás, hiszen a helyes megfejtők között hetente értékes könyvjutalmakat sorsolnak ki.

A sporthírekkel és a stáblistával a mai felvétel tulajdonképpen véget is ér. A zene „elúszik", fellélegezhetnek a gyerekek. A mikrofonláztól kipirult az arcuk, de most már a visszahallgatásra figyelnek.

Az úttörőrádió riporter őrsében nyolc gyerek dolgozik. Meglepő, hogy milyen jól felszerelt az adóstúdiójuk. Csaba és a másik „technikus", Hajdú Attila előtt nem rejtély itt egyetlen kapcsoló, és potméter sem.

Szilágyi Márta az idei tanév egyik különlegességéről beszél:

— Új sorozatunk címe: „Miénk a mikrofon!" Ebben fontos szerepet kapnak az egyes osztályokban dolgozó, három-négy gyerekből álló szerkesztő bizottság. Rajtuk múlik, hogy milyen képet festenek saját osztályukról.

Féltve őrzött riport

Az ötletekben gazdag riporter őrs tagjai sorra megszólaltatják az iskolájukban, vagy a megyeszékhelyen megforduló neves, érdekes embereket. A zene hozta össze őket japán gyerekekkel és felnőtt vezetőjükkel, akikkel rögtön megtalálták a közös nyelvet — a muzsikán keresztül. Szalagtárukban őrzik ezt a riportot is.

Az iskola és az úttörőcsapat vezetősége a négy éven át kiemelkedően munkálkodó gyerekeknek odaítéli a legnagyobb elismerést, az aranymikrofont. Ennek az idén Dombóvári Erika a várományosa. A riporter őrsi munkáját gyakran díjazzák jutalomkirándulással, melyből nem hiányozhatnak a „technikusok" sem.

Sánta János
Fotó: Jávor László

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

AUTÓKIÁLLÍTÁS SZÉPSÉGHIBÁVAL

A Főtaxi SC és a ráckevei Aranykalász MGTSZ a HUNGEXPO egyik pavilonjában kiállította a legjobb hazai autó- és motorversenyzők gépcsodáit. Amit máskor csak pillanatokig láthattunk orrunk előtt elszáguldani, azt itt „tetőtől talpig" alaposan szemügyre vehettük. Különböző versenyekről készített filmeket is vetítettek, csoda hát, ha megindult a „roham", az érdeklődők – köztük szép számban gyerekek – áradata?

Sajnos voltak, akik csak a bejáratig jutottak el, mert kevesen számítottak a borsos, harminc forintos belépőjegyekre. Az a srác, akinek mondjuk ez az összeg megegyezik a heti zsebpénzével, aligha „tékozolja el" az egy-két órás szemlélődés kedvéért. Érdeklődés ide, érdeklődés oda, sokan csüggedten visszafordultak.

Úgy gondoljuk, a szervezőknél a szándék és a megvalósítás valahol nem volt összhangban. Az viszont bizonyos, hogy a gyerekek egyet már most megtudhattak: az autósport drága dolog. S azt még feltétlenül hozzá kell tennünk, hogy a „nagy bolt" nem mindig nagy üzlet.

K. D.

KI ÉRTI EZT?

Zoli felső tagozatos. Békásmegyeren jár iskolába. Bár a matek nem tartozik kedvenc tantárgyai közé, azért szeret játszani a számokkal. A múltkor például megnézte azt a nagy táblát, amelyet a HÉV megállójának mindkét oldalán felállítottak. A lakótelep térképét ábrázolta, néhány adattal. Többek között azzal, hogy 1983-ig tizenháromezer lakás épül fel itt. — Számoljunk csak! — mondta magában Zoli. — Ha egy lakásba hárman-négyen költöznek, akkor az majdnem ötvenezer ember. Általános iskolai tantermből 104 lesz, így összesen alig több, mint háromezren tanulhatnak itt, helyben. Pedig, ha a lakások háromnegyedében csak egy iskolás van, az is a háromszorosa ennek. Zoli nem buta gyerek, de ezt valahogy nem érti. Mi történik a többi gyerekkel, hova járnak iskolába?

Zoli nagyon szeret töprengeni. Ha leül és gondolkodik, mindjárt eszébe jut, hogy mit csinál ez a sok ember a szabad idejében? Mert Békásmegyeren nemhogy úttörőház, de semmilyen ház nincs, ahol művelődni, szórakozni lehetne. Egyedül a Hazafias Népfront kerületi bizottsága működtet ifjúsági klubot egy faházban. Ahová hányan is férnek be? Zoli nem tudja, csak sejti, hogy ötvenezren aligha. Zoli mégsem panaszkodik, hiszen az iskolában kéthetenként van mozielőadás a lakótelepieknek. Délután a gyerekeknek, este a felnőtteknek vetít a FŐMO vándormozija. S nemcsak mozi van a suliban, de színház, Filharmónia koncert, és még sok más is. Zolinak mindez tetszik, csak azt nem érti, hogy amikor a barátaival elmegy a moziba, s nem elsőnek tülekednek be, miért nem jut nekik ülőhely, miért kell a fal mellett állva végignézniök a filmet?

Ha van, aki érti mindezt, jó lenne, ha elmagyarázná. Zolinak is...

P. J.

KEDVES KOPASZTOTTAK!

„Ha valaki nem tud nevetni, az sokkal roszszabb, mintha székrekedése lenne. Mert az utóbbira legalább be lehet venni hashajtót" — mondta egyszer Chaplin, a nagy nevettető.

Hogy mennyire igaza volt, arra újból rájöttem, amikor elolvastam a következő levelet: „Tisztelt Pajtás! Barátaimmal felháborodtunk azon, hogy a Hét viccében semmi humor sincs, ráadásul mindig az iskolával szekálnak. Tudtommal a Pajtás azért van, hogy jókedvre derítsen minket." Aláírás: Kopasztott Leó és társai, Kecskemét, Mikszáth Kálmán utca... (a házszám gondosan kihúzva).

Kedves Kopasztottak! Majd' halálra nevettem magam rendkívül szellemes aláírásotokon. Szerencsére kezem ügyében volt néhány lapszámunk. Megnéztem csak úgy, találomra az egyik Hét viccét és rögtön arcomra fagyott a nevetés. A vicc így kezdődött: „A skót fogorvoshoz készül..." Hát ez valami borzasztó! Tényleg, mi abban a humor, hogy valakinek fáj a foga?! S milyen igaz, ebben is ott van az iskola, hiszen fogorvos csak az lehet, aki előbb elvégezte a megfelelő iskolát.

Szánjuk-bánjuk, kedves Kopasztottak, ezután igyekszünk jóvá tenni hibánkat. Bár lapunk nemcsak azért van, hogy jókedvre derítsünk bennéteket, jó tanácsot mégis adhatunk: gondoljatok félévi osztályzataitokra. Csak nehogy a gyógyszertárban kössetek ki, ha belekezdtek a kacagásba...

D. P.

REAKTOR AZ ŰRBEN

Szovjet tudósok atomreaktort szereltek be az űrrakétába. Hogyan működnek ezek? — kérdezték a gyerekek.

Néhány mesterséges hold, bolygókutató szonda számára nem megfelelő elektromos energiaforrás a napelemtábla, mert kevés az általuk szolgáltatott teljesítmény. Számos meteorológiai, hírközlési mesterséges hold fedélzeti berendezéseinek üzemeltetéséhez sokkal nagyobb teljesítmény szükséges, mint amekkorát a napelemekkel gazdaságosan elő lehet állítani. Ugyancsak nem alkalmazhatók a napelemek a Naptól távolodó, a Naprendszert elhagyó űrobjektumokon, az állandóan gyengülő sugárzás miatt. Hasonlóan kevés a napelemek által termelt elektromos áram abban az esetben is, amikor az elektromos energiát nemcsak a fedélzeti berendezések működtetésére, hanem az űrobjektum pályamódosítására, helyzet beállítására szolgáló elektromos rakétahajtóművek működtetésére használják.

Nukleáris energia

Ezek miatt gondoltak az űrhajózási szakemberek — a kis méretű atomerőművekre — a nukleáris energiaforrásokra. Az űrhajózási programok szovjet és amerikai munkatársai egyaránt idejekorán felismerték az atomerőművek előnyeit: a néhány száz, vagy akár több ezer wattnyi teljesítményt, és az egy évnél is hosszabb üzemképességet.

Az űrobjektumokon az atomenergiát a gépegységek — mozgó alkatrészek nélkül — alakítják át elektromos energiává. Ezért a munkaközeg igen magas hőmérsékleten tartható, melynek

Mint egy Verne-film kockája, olyan ez a fotó. Pedig az igazi űrhajó igazi atomreaktort szállít

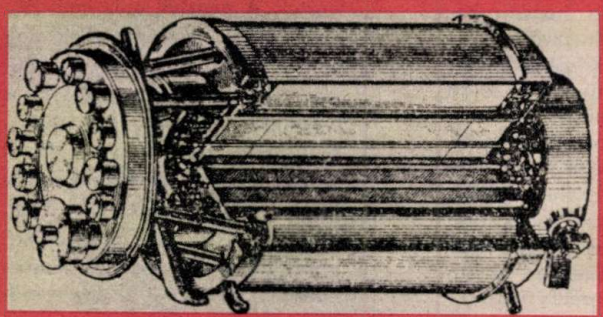

Az energiaátalakító szerkezet neve: Topáz atomreaktor. Csak a szakemberek „parancsára" engedelmeskedik

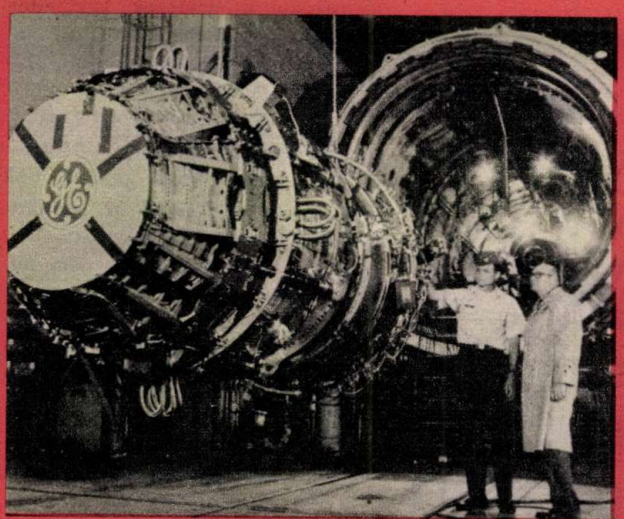

Amerikai mesterséges hold. Radioaktív izotópok működtetik. Sok mindent „tud", de nem mindent!

következtében ezek a berendezések igen könnyűek, ugyanakkor teljesítményük pedig nagy.

Az első fedélzeti nukleáris áramforrást, a Romaska elnevezésű berendezést, a moszkvai Kurcsatov Intézetben fejlesztették ki. Ez a magas hőmérsékletű atomreaktor — energiaátalakító — dúsított uránnal üzemelt. Az atommagok hasadásakor keletkezett hőenergiát a reaktor külső felületén elhelyezett szilicium-germánium ötvözetből készített, úgynevezett termoelemek alakítják elektromos energiává. Ezek olyan különleges szerkezetek, melyekben a magas hőmérséklet hatására elektromos áram keletkezik. Az 500 watt névleges teljesítményű Romaska élettartama meghaladta a 15 000 órát.

Az Egyesült Államokban a Romaskával egy időben fejlesztették ki az űrobjektumok számára a SNEP típusjelű atomreaktoros áramforrásokat.

A termoelektromos rendszerek teljesítményét a továbbfejlesztés révén sikerült 5—10 kilowattra fokozni. A termoelemek hőellátása az atomreaktorokon kívül a radioaktív izotópos energiaforrásokat is alkalmassá tették.

Hőenergiából elektromos energia

A nagyobb teljesítményű fedélzeti atomreaktorok közül — a kisebb súly miatt — azok mutatkoztak kedvezőbbnek, melyek energia átalakítója a termoemisszió elvén működik. A termoemissziós energia átalakítóban a felhevített fémről (a katódról) elektronok lépnek ki az anód felé, így elektromos áram indul meg. Ezt a módszert már régen alkalmazzák, a rádiócsövek ilyen elven működnek. Az atomreaktorban keletkező hővel fémet hevítenek, melyből kilépő elektronok révén keletkezik az elektromos áram.

A termoemissziós energiaátalakító tehát az atomreaktorban keletkező hőenergiát közvetlenül alakítja elektromos energiává, így a szerkezet könnyű, kis méretű, nagy teljesítményű és üzembiztos áramforrás.

A Szovjetunióban a világon elsőként fejlesztettek ki ilyen termoemissziós atomreaktoros űrobjektum fedélzeti áramforrást. A Topáz elnevezésű berendezés névleges teljesítménye 7—10 kilowatt. Az atomreaktor tüzelőanyaga 90%-ban U—235 uránt tartalmazó urándioxid. A 28 centiméter átmérőjű 36 centiméter magas hengeres formájú reaktor 79 elemből áll.

Az ilyen nagy teljesítményű, űrobjektum fedélzeti áramforrások, mint a Topáz, jelenleg egyetlen másfajta, ismert áramforrással sem helyettesíthetők. Ezek különösen a hosszú élettartamú űrobjektumok számára nélkülözhetetlenek, mert utóbbiakon a helyzetbeállításra a kis méretű pályakorrekcióra elektromos rakétahajtóművek szolgálnak. A szovjet mesterséges holdak közül a Meteor elnevezésűeken vannak ilyen elektromos rakétahajtóművek.

Radioizotóp energiaforrást alkalmaztak a Kozmosz sorozat néhány mesterséges holdján, valamint számos amerikai mesterséges hold fedélzetén.

Az atomreaktoros és radioaktív izotópos energiaforrásokat az esetleges üzemzavar következtében fellépő, sugárártalom miatt biztonsági okokból az emberrel végzett űrkísérletekben, űrhajókon, űrállomásokon egyelőre nem alkalmazzák.

Nyilvánvaló, hogy a sugárzó reaktor tüzelőanyag vagy izotóp alkalmazása a Föld körül keringő mesterséges holdakon azzal a veszéllyel járhat, hogy a földfelszínre való hibás leszállás során a becsapódás körzetében esetleg sugárártalom léphet fel. Ennek elkerülésére a tervezők minden lehetséges intézkedést megtettek és megtesznek.

Szentesi György

Szitás György rajza

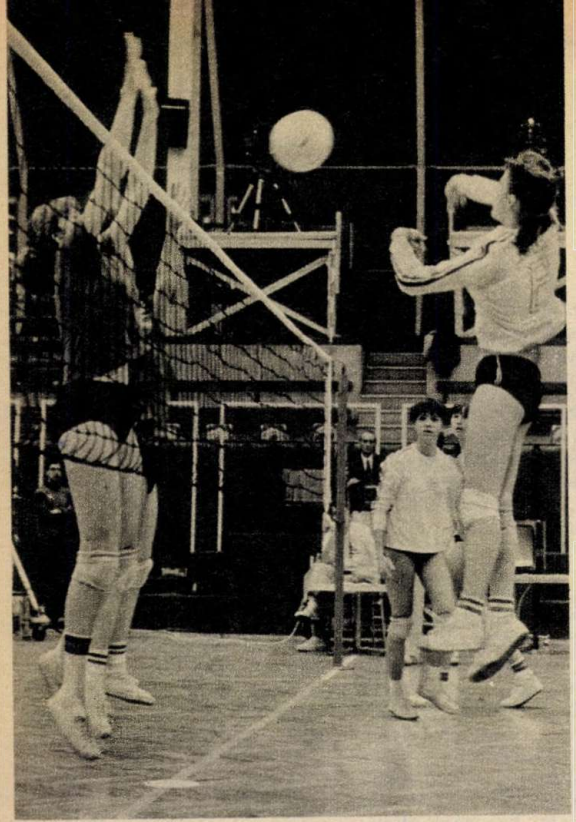

TTT KUPA

Budapesten a Vasas Fáy utcai sportcsarnokában zajlottak ismét a Tízen Túliak Társasága röplabda kupájának döntői.

A lányoknál a jó hírű NIM csapata csak pár perccel a befejezés előtt tudta a maga javára fordítani a mérkőzést a kiváló küzdőerényeket felvonultató Kazincbarcikával szemben. Még ennél is drámaibb küzdelmet hozott a fiúk csatározása, ahol a rendes játékidő leteltével egyenlően állt a két csapat. A feszültséget a zalaegerszegi fiúk idegei bírták jobban, így a kupa hozzájuk került, de nincs szégyenkezni valója a második helyezett kecskeméti gárdának sem.

OLIMPIAI BAJNOK GERESDLAKON

„Nagy ujjongással és csatakiáltással fogadtuk iskolánkban Varga Károly olimpiai bajnokot" – írja levelében a geresdlaki Madarász Erika. – „Örültünk, hogy ellátogatott kis iskolánkba, hogy élménybeszámolót tartson, elmondja az olimpián történteket, eddigi pályafutásának szakaszait, hogyan került a központi lövészklub tagjai közé, milyen eredményeket ért el eddig, és hogyan került ki Moszkvába, az olimpiára. Később kérdéseket tehettünk fel, talán nem is számított ilyen sokra. Alig válaszolt az egyikre, már a következőn kellett gondolkodnia. Utána az aláírásáért tolongtunk. Ez a pár óra nagyon kedves volt számunkra és sokáig emlékezetes marad."

?!

Bocs, hogy közbeszólok, igazán nem vagyok semmi jónak az elrontója, a túlzásoktól azonban valahogy idegenkedem. Még akkor is, ha azok történetesen fenyőfaünnepséggel kapcsolatosak. A főváros tizedik kerületének egyik iskolájában az osztályok szülői munkaközösségei szervezték az ünnepélyt. Ők értesítették a szülőket is arról, hogy a rendezvény megfelelő sikeréhez, igazán emlékezetessé tételéhez, 100 forintot kell befizetniük. Ha egy osztály létszáma, mondjuk harmincöt gyerek, akkor ez az összeg 3500 forint. Egészen tekintélyes summa. A szülők fizettek, bár szivták a fogukat. Aztán gyerekeikkel együtt felcsigázott érdeklődéssel várták, miféle érdekes, izgalmas meglepetéssel rukkol elő a szülői munkaközösség. Rövidesen erre is fény derült. A fiúk egy-egy (egyforma) matchboxot, a lányok hímzőkészletet kaptak. A pénzből enni-innivalóra is futotta, de a gyerekek csak ímmel-ámmal falatoztak, a szendvicseket ugyanis méregerős piros arannyal díszítették, fűszerezték. Nyilván ez is szerepet játszott abban, hogy a legtöbben csalódottan tértek haza. Hát igen, ahhoz kevés a száz forint önmagában, hogy bensőséges, kedves hangulat alakuljon ki egy fenyőfaünnepségen. Ehhez a pénznél jóval több kell.

Érzelem, gondolat, ötlet. Ha például a gyerekek készítettek volna ajándékot társaiknak, tanáraiknak, esetleg szüleiknek, bizonyos, hogy több örömet szereztek, és kaptak volna, mint emígy. Persze, ha már ez nekik nem jutott eszükbe, mások gondolhattak volna erre. Például az úttörőtanács idősebb tagjai, esetleg az ifivezetők. Akkor talán nem fulladt volna unalomba ez a fenyőfaünnepély sem, és őszintébben csengett volna az ilyenkor szokványos jókívánság: „A mostanihoz hasonló, kellemes ünnepeket."

(bőcs)

EGY KÉP – EGY MONDAT

Megnyílt a játszótéri csőállatok első, országos értekezlete

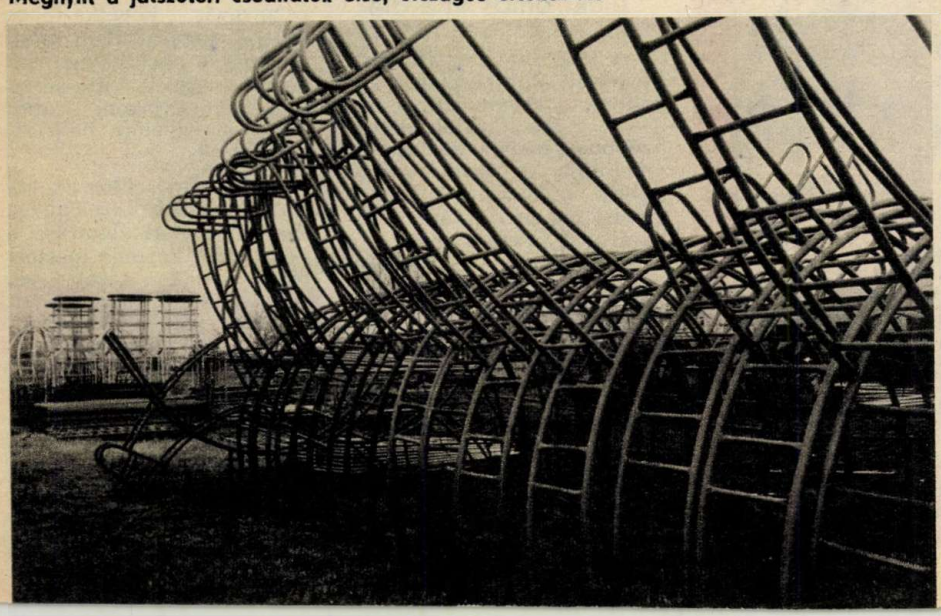

„JÁTSZÓHÁZ" KECSKEMÉTEN

Kecskeméten, a megyei művelődési központban két éve kezdődtek azok a gyermekfoglalkozások, amelyeken fiatal népművészek segítségével nádsíp, mézeskalács, csutkababa és még sok-sok természetes anyagból készíthető régi népi játékkal ismerkedtek meg a gyerekek.

KINŐTTÜK – ÁTÉPÍTIK

Egyelőre még csak maketten látható, de a tervek szerint 1982 végétől a valóságban is örülhetünk az átépített Boráros térnek. Budapest egyik legforgalmasabb közlekedési csomópontjának rendezési tervei a Fővárosi Mélyépítési Tervező Vállalatnál készültek.

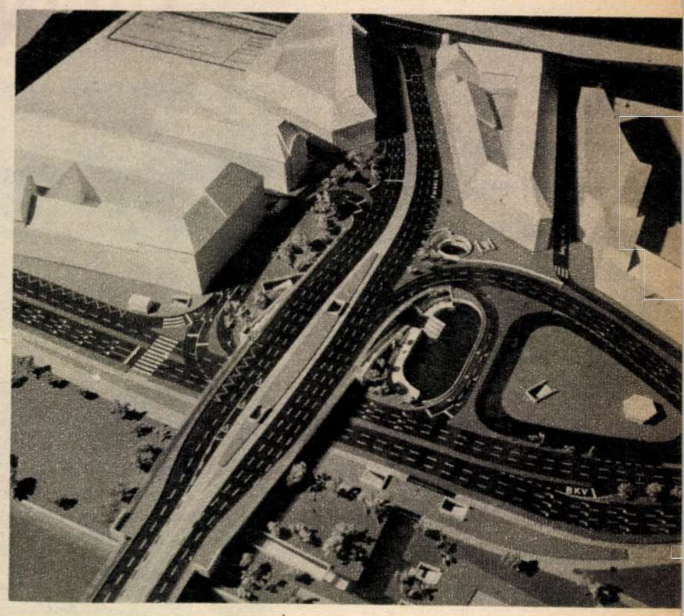

A HÉT VICCE

Kati és Jutka színházba mentek. Az előcsarnokban egyszer csak Jutka megszólalt:

— Te, Kati, mégis jobb lett volna, ha azt a másik ruhámat veszem fel...

— Ugyan már! Ez is nagyon jól áll rajtad.

— Az lehetséges — így Jutka —, de a másik ruhám zsebébe tettem a jegyeket.

MÚZEUMBARÁTOK

A kis szatmári község, Penyige művelődési házának múzeumszobájában rendszeres vendégek az úttörőcsapat honismereti szakkörének tagjai. Céljuk: újabb tárgyi emlékek gyűjtése, a meglevők rendszerezése, s annak biztosítása, hogy a Szatmárcsekére, Tiszacsécsére, Turistvándiba induló – s Penyigén is megálló – turistákat úttörő múzeumbarátok kalauzolják a múzeumszobában.

ÚJ KÖDMÖN

Ne gondolja senki, hogy Móra Ferenc kedvelt regényhőse kap új ködmönt. Nem, hanem az általatok jól ismert KINCSKERESŐ irodalmi folyóirat „öltözik új ruhába". Ez, újévi meglepetés, egy kis kedveskedés az olvasóknak. Természetesen a megszépült külső mellett a szerkesztőség továbbra is nagy gondot fordít a belső oldalakra, a tartalomra. Olyan írásokat jelentet meg, amelyekben mindannyian kedveteket lelitek.

OLIMPIA ASZTALON, SZŐNYEGEN, HÓLEPEDŐN

**A tél derekán járunk
Egymást érik a téli
úttörő-olimpia
országos döntői.
A birkózók színe-java,
a cselgáncsozók
„krémje",
az asztaliteniszezők
legjelesebbjei már
eldöntötték, ki a
legjobb közöttük.
A sílécek, a szánkók
virtuózai is nemsokára
dülőre viszik
ezt a kérdést.**

PINGPONG, VAGY ASZTALITENISZ?

Hogyan?... A kettő nem ugyanaz?

Hát nézzük.

A miskolci sportcsarnok egyik büfépultja körül meglehetősen forró a levegő. Az izgalmasan vibráló események végső kimenetelét illetően még senki sem merészel jóslatokba bocsátkozni. A büfépulton két lány pingpongozik. Lent a parketten a legmodernebb Stiga és Butterfly asztalokon éppen az asztaliteniszezők úttörő-olimpiájának országos döntője folyik, ők meg itt pofozzák a kaucsukot. Alig zavarja őket, hogy az asztal keskeny és magas, a laszti alig pattan rajta, ami pedig a hálót illeti... nos, háló egyáltalán nincs. De hát miért itt küzdenek, távol a világ zajától? Miért nem az igazi asztalok mellett tépdesik két marokkal a hírt, meg a babért?...

— *Ugyan már!* — nevet a nyíregyházi Tóth Noémi. — *Ott lent már csak a menők játszanak. Mi ketten mindjárt az elején kiestünk...*

— *Viszont jól összebarátkoztunk* — mondja a debreceni Ravasz Andrea mosolyogva — *és azt hiszem, egy-két győzelmet ez is megér!*

Hm. Ilyen jókedvű veszteseket is ritkán lát az ember.

— *Miért lennénk csalódottak?* — csodálkoznak. *Hiszen alig egy esztendeje kezdtük el ezt a játékot. Már az is óriási eredmény, hogy egyáltalán itt vagyunk. Miskolc gyönyörű, a verseny izgalmas, a program nagyszerű, a kaja csodálatos, szóval remek móka ez. Jókat nevetünk, sok mindent láttunk... Hát mi kell még?*

Íme a játék egyik arca...

*

Persze ott, ahol az érmek szétosztásáról folyik a „vi-

ta", valamivel gondterheltebbek az arcok. Mert ott már a világ élvonalához tartozó magyar asztalitenisz-sport utánpótlásának rangos versenyét jelenti az úttörők olimpiája.

A csapatversenyt a budapestiek nyerik, és senki sem ájuldozik a meglepetéstől. Nagy Krisztina, Böhm Gabriella, Makovényi László és Varga Sándor neve jól cseng az országos serdülő, sőt ifjúsági versenyeken is.

Az egyéniben pedig . . .

Nos, itt van például Bolvári Katalin. Tavaly — csekélység! — harmadik lett a serdülők Európa-bajnokságán. Vagy Bátorfi Csilla. Az elmúlt évi „serdülő tizek" bajnoka. Mindketten Tolnából. Az egykori úttörő-olimpiai bajnok, ma már felnőtt válogatott kerettag Bolvári Ildikó tehát nem afféle „ki tudja honnan termett csoda" volt azon a vidéken.

És Szosznyák Attila Békéscsabáról. Ő is megjárta már a serdülő EB-t. A termete akár egy birkózóé is lehetne, a kezeiben meg a villámokat hordozza. Simán nyeri a döntő első játszmáját, és a másodikban is vezet 20:17-re. Becsukod a noteszt, hadd lássák, hogy szakember vagy. Ezt a meccset ki lehet pipálni, nézzük, mi van még . . .?

Tulajdonképpen semmi különös. Csak éppen rájössz — ki tudja hányadszor? — hogy az élet bonyolultabb, mint szeretnéd. Varga Sanyi ugyanis öt pontot szerez „zsinórban", és 22:20-ra nyeri a játékot. A döntő játékrész pedig valóságos asztalitenisz-parádé. Végül mégiscsak Szosznyák Attila nyeri az aranyat, de a vastaps most már Varga Sanyinak is szól!

Na, és persze a közönség kedvence, Pigniczky László. Akkora, mint egy karácsonyfadísz, de annál összehasonlíthatatlanul jobban pingpongozik. Úgy nyeri a döntőt Makovényi Laci ellen, mintha bemutatót tartana egy véletlenül idetévedt fiúval szemben, és mintha nem is kapott volna ki egy nappal korábban, a csapatversenyek során ugyanettől a Makovényi Lacitól.

— *Hátha még öt centivel magasabb lenne!* — sóhajt az apuka Pigniczky László az egykori sokszoros magyar bajnok. — *Mert a szorgalmára, az akaraterejére igazán nem lehet panasz.*

Szerintünk a tehetségére sem. Vajon kitől örökölhette?

*

Íme a játék másik arca.

És úgy véljük, felesleges azon tűnődni, hogy melyik az igazi. Az olimpiához mindkettő hozzátartozik.

Cser Gábor
Fotó: Szalay Béla

ERŐ ÉS ELEGANCIA

A cselgáncsozók szűkebb családjának egyik legfiatalabb nemzedéke randevúzott két napig Debrecenben az úttörő-olimpián. Viharos, akciódús mérkőzések peregtek egymás után, joggal örülhettek az edzők, az edzéseken tanultakat remekül kamatoztatták tanítványaik. Heténvi Antal, a Központi Sportiskola edzője, az első magyar cselgáncsozó, aki ebben a sportágban olimpiai pontot szerzett (München, 1972) így vélekedett a látottakról.

– Egészen más stílusban küzdenek ezek a fiúk, mint mi. Persze nem véletlenül. Mi már-már kiforrott versenyző korunkban találkoztunk közvetlenül a sportág klasszikusainak, a japánoknak a módszereivel. Sok mindent ellestünk tőlük, de már nem tudtuk jól beépíteni küzdőmodorunkba a legfontosabb technikai elemeket. Egyszóval nálunk az alapokkal volt a baj. Mégsem volt azonban haszontalan ez a tapasztalatszerzés, az akkori versenyzők közül nagyon sokan edzők lettünk, mi már kezdettől fogva a japán technikának, a japán cselgáncsiskola módszereinek megfelelően tudjuk oktatni a sportágat.

Ezt tükrözték az összecsapások is. Míg korábban az erőteljes, harcos stílus érvényesült az úttörő-olimpián, most a csiszolt technika, a könnyed, elegáns, ám mégis erőteljes harcmodor diadalmaskodott.

Eredmények. XVI. Téli Úttörő-olimpia. Cselgáncs. 35 kg (12 induló). Úttörő-olimpiai bajnok: Szöllöskei Géza (Ajka, 7. sz. Ált. Isk.), 2. Horváth (Kecskemét, Zója úti Ált. Isk.), 3. Molnár (Budapest, Kecskeméti úti Ált. Isk.) és Papp (Tatabánya, 3. sz. Ált. Isk.). 40 kg. (11) Ú-o. b.: Zsoldos Zsolt (Kecskemét, Zója úti Ált. Isk.) 2. Gazda (Miskolc, 3. sz. Ált. Isk.), 3. Pusztai (Győr, 3. sz. Ált. Isk.) és Szentesi (Budapest, Kecskeméti úti Ált. Isk.). 44 kg (13). Ú-o. b.: Ádermann Zoltán Bp. XVI. ker. ált. isk.), 2. Koszó (Szeged. Juhász Gy. Ált. Isk.), 3. Tőkés (Bp. Kecskeméti úti Ált. Isk.) és Borbély (Kecskemét Czolner úti Ált. Isk.). 48 kg (10). Ú-o. b.: Csák József (Bp. Április 4. Ált. Isk.), 2. Kardos (Miskolc, 42. sz. Ált. Isk.), 3. Fáy (Bp. Kecskeméti úti Ált. Isk.) és Kristóf (Debrecen, Csapókerti Ált. Isk.). 52 kg (10). Ú-o. b.: Deák Ferenc (Kecskemét. Molnár E. Ált. Isk.), 2. Jármer (Bp. XV. ker. Kozák téri Ált. Isk.), 3. Mike (Bp.) és Gémes (Kecskemét, Molnár E. Ált. Isk.). 56 kg (12). Ú-o. b.: Hűbéresi Zsolt (Bp. Április 4. Ált. Isk.), 2. Kabcza (Bp. Kecskeméti úti Ált. Isk.), 3. Szűcs (Debrecen, Nevelési Központ) és Somogyvári (Bp. Haladás u. Ált. Istk.). 60 kg (11). Ú-o. b.: Zsiga Zsolt (Bp. Hungária krt. Ált. Isk.), 2. Krujkó (Szeged, Ságvári Ált. Isk.), 3. Kiss (Békéscsaba, Gerlai Ált. Istk.) és Horváth (Miskolc, 9. sz. Ált. Isk.). 64 kg (9). Ú-o. b.: Kapaló Imre (Miskolc, 3. sz. Ált. Isk.), 2. Ganczár (Esztergom, Kossuth Ált. Isk.), 3. Rigó (Pécs, Ménesi u. Ált. Isk.) és Gulyás (Szolnok, Koltai Ált. Isk.). 68 kg (9). Ú-o. b.: Kincses István (Bp. Jázmin u. Ált. Isk.), 2. Kovács (Baja, II. Rákóczi F. Ált. Isk.), 3. Szabó (Debrecen, Petőfi Ált. Isk.) és Fakli (Tatabánya, Mező I. úti Ált. (Isk.). + 68 kg. (10). Ú-o. b.: Gőtz Gábor (Miskolc, 9. sz. Ált. Isk.), 2. Fekecs (Kecskemét, Molnár Endre Ált. Isk.), 3. Harczos (Nagyatádi Ált. Isk.) és Bucher (Bp. Kecskeméti úti Ált. Isk.).

DINAMIT DINASZTIA

Az akció, a dobás jól sikerült, most már a hidat kell betörni...

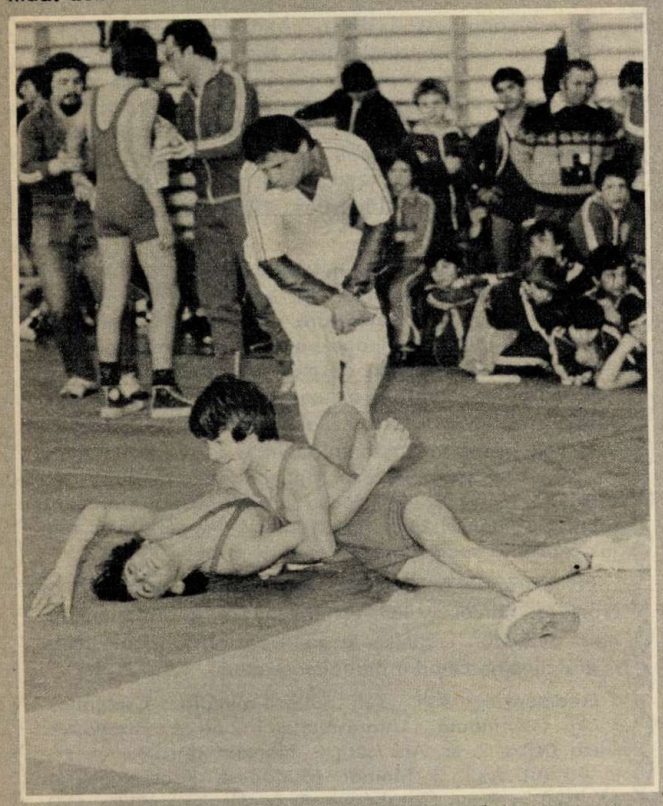

Kétváll, jelzi a bíró mozdulata

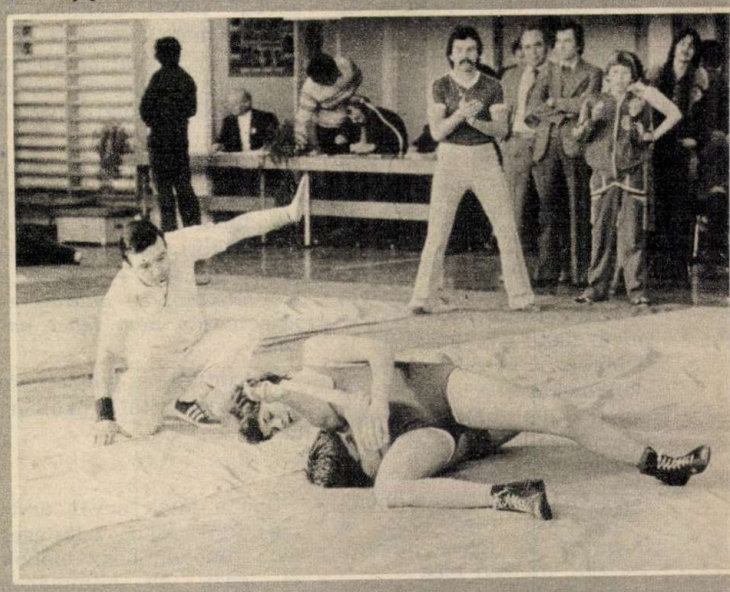

Sok szép, figyelemre méltó pillanat, jelenség tette emlékezetessé a nyíregyházi birkózó úttörő-olimpiát. Egyebek között tanúi lehettünk egy hajdan, robosztus erejéről, dinamithoz hasonló robbanékonyságáról ismert birkózódinasztia feltámadásának. Húsz évvel ezelőtt a Rizmayer testvérek nevétől volt hangos minden hazai birkózóterem. Most fiaik fordították magukra — méltán — a figyelmet. Igaz, egyelőre csak a szakemberek elismerését váltották ki, de ez a legfontosabb. Nyíregyházán, az úttörő-olimpia kötöttfogású viadalán két unokatestvér: ifjabb Rizmayer György és Antal káprázatos versenyzésével végzett súlycsoportjában — az előbbi az 53 kg-ban, az utóbbi a 63 kg-ban — az első helyen.

— *Remekül küzdöttek* — mondta róluk Krúj Iván, az FTC vezető edzője, a versenybíróság elnöke. — *Gyuri minden mérkőzését megnyerte, s öt fordulóban mindössze két hibapontot „szedett össze". Még ennél is nagyszerűbb Anti teljesítménye, ő mind a hét fordulón keresztül veretlen maradt, hibapont nélkül fejezte be a küzdelemsorozatot, megérdemelten nyerte el a verseny legeredményesebb birkózója címét, ő szerezte a legtöbb kétvállas győzelmet.*

Az összecsapások kitűnő, magas színvonala mellett a rendezők ötletessége biztosította ennek az eseménynek a sikerét. Az olimpiai klubban társasjátékok, sakk, asztali foci várta az éppen pihenő versenyzőket. Szakmai szempontból nagyon hasznos kezdeményezés volt, hogy valamennyi mérkőzést képmagnóra vették, s ugyancsak az olimpiai klubban lejátszották az érdekelteknek.

Eredmények

BIRKÓZÁS

KÖTÖTTFOGÁS 35 kg *Úttörő-olimpiai bajnok: Oláh Róbert (Keleti terület), 2. Spiszár (Bp. I.), 3. Kinstadner (Észak-Nyugat) 38 kg. U-o. b.: Tatai Miklós (É-Ny), 2. Gulyás (Bp. I.), 3. Nemes (D-Ny). 41 kg. Ú-o. b.: Támadi Tibor (K), 2. Berecz (É), 3. Sári (Bp. I.), 45 kg. Ú-o. b.: Dobozi Tibor (K), 2. Turcsány (K), 3. Németh (É-Ny). 49 kg. Ú-o. b.: Polyák Gábor (Bp. I.), 2. Molnár (D), 3. Papp (K). 53 kg. Ú-o. b.: Rizmayer György (Bp. II.), 2. Steinhauser (Bp. I.), 3. Vozár (D). 58 kg. Ú-o. b.: Poszter József (Bp. II.), 2. Sándor (Bp. I.), 3. Fonó (É-Ny). 63. kg. Ú-o. b.: Rizmayer Antal (Bp. I.), 2. Horváth (Bp. II.), 3. Gőbel (É-Ny). 68. kg. Ú-o. b.: Jakab Lukács (D), 2. Kőkuti (Bp. I.), 3. Szöllősi (D-Ny). +68 kg. Ú-o. b.: Farkas László (K), 2. Turczik (É-Ny), 3. Sántha (Bp. II.).* **SZABADFOGÁS:** 35 kg *Úttörő-olimpiai bajnok: Donkó Lóránd (Budapest), 2. Patyi (D), 3. Nagy (K). 38 kg. Ú-o. b.: Selymes István (É-Ny), 2. Józsa (K), 3. Farkas (É). 41 kg. Ú-o. b.: Márkus Rudolf (Bp), 2. Jakab (K), 3. Farkas (É). 45 kg. Ú-o. b.: Nedermann János (É-K), 2. Fábián (É), 3. Kovács (Bp). 49 kg. Ú-o. b.: Muhr Ferenc (É-Ny), 2. Szauer (Bp. I.), 3. Lajtos (K). 53. kg. Ú-o. b.: Takács Gábor (É-Ny), 2. Gubola (Bp. I.), 3. Apollónia (Bp. II.). 58 kg. Ú-o. b.: Takács János (É-Ny), 2. Horváth (Bp. I.), 3. Tóth (K). 63 kg. Ú-o. b.: Erdős Ferenc (Bp. I.), 2. Elekes (É-Ny), 3. Rest (Bp.). 68. kg. Ú-o. b.: Kaltaneczker Endre (Bp. I.), 2. Csondor (D-Ny), 3. Varga (Bp. II.), +68 kg. Ú-o. b.: Varga János (K), 2. Brejer (K), 3. Máté (É-Ny).*

Lehet, hogy nem minden itt dolgozó gyerekből lesz majd festő, grafikus, vagy filmrendező, de valamennyien megtanulják ezt az izgalmas, szép, ritka mesterséget

A TULIPÁNOS TEHÉN

A szereplők a fiókos szekrény mélyéről kerülnek elő. Egyelőre még papírlapokon. A rajzok hosszú hajú beat-zenészeket, népies motívumokkal díszített tehenet ábrázolnak. Több oldalról és több helyzetben is lerajzolták őket.

Tíz fiú és három lány négyperces rajzfilmen dolgozik a budapesti Marczibányi téri Úttörő- és Ifjúsági Házban. A történet egy művelődési otthon színpadán játszódik. Most éppen azt találják ki, hogy milyen legyen a színpad, amelyen majd a film szereplői zenélnek, énekelnek.

— A figuraterveket, a háttérterveket a forgatókönyv megírása után készítettük el — mondja Varsányi Ferenc rajzfilmrendező, a Pannónia Filmstúdió munkatársa, a gyermekstúdió vezetője. Legelőször azt találtuk ki, hogy miről szóljon a film. Azután mindenki saját elképzelése szerint megrajzolta az alakokat. Óriási vita után döntöttük el, hogy kinek a figurái szerepeljenek.

— Az a jó, hogy itt a rajzfilmkészítés minden csínját-bínját megismerjük. — mondta a tizennégy éves Csíkszentmihályi Berta, aki 1978 óta tagja a stúdiónak. — Otthon is tovább tervezgetem a filmet...

— Azért jöttem ide, mert nagyon szeretek rajzolni. Főleg mozgó embereket, vágtató lovakat — mondja a hatodikos Zimmermann István.

Nem minden itt dolgozó gyerekből lesz festő, grafikus, vagy filmrendező. De megtanulnak egy érdekes és bonyolult szakmát, ezt a sok kitartást igénylő, ritka mesterséget. Ők már más szemmel nézik a televízióban pergő rajzfilmeket, mint a többi srác. Munkájuknak eredményét ti is láthatjátok. Filmjüket hamarosan vetítik a mozikban, Gyermekstúdió címmel.

S. B.
Fotó: Wagner Margit

A KOPASZ-HEGY DÚS KINCSE

Az a bizonyos sárga fém már több ezer éve a gazdagságot, a pompát jelenti. Emberek sokasága harcolt életre-halálra minden darabjáért, s rengetegen voltak azok is, akik különböző hókusz-pókuszokkal igyekeztek aranyat gyártani.

Ma már tudjuk: valóban elő lehet állítani laboratóriumban aranyat, bár így sokkal drágább, mint az „igazi". A legolcsóbb az, amit két kézzel bányásznak ki a földből. De valóban olcsó? Ha rettegés, gyakran emberélet az ára — mint például Brazíliában, ahol nemrég fedeztek fel gazdag lelőhelyet — egyáltalán nem az.

Bérbe vette a hegyet

Az Amazonas vidékén — hatalmas dzsungel mellett —, Belém városától háromszáz kilométernyire délre Genesió Ferreira és fiai kutattak arany után. Amikor elkezdték a munkát, pénzükből csak szer-

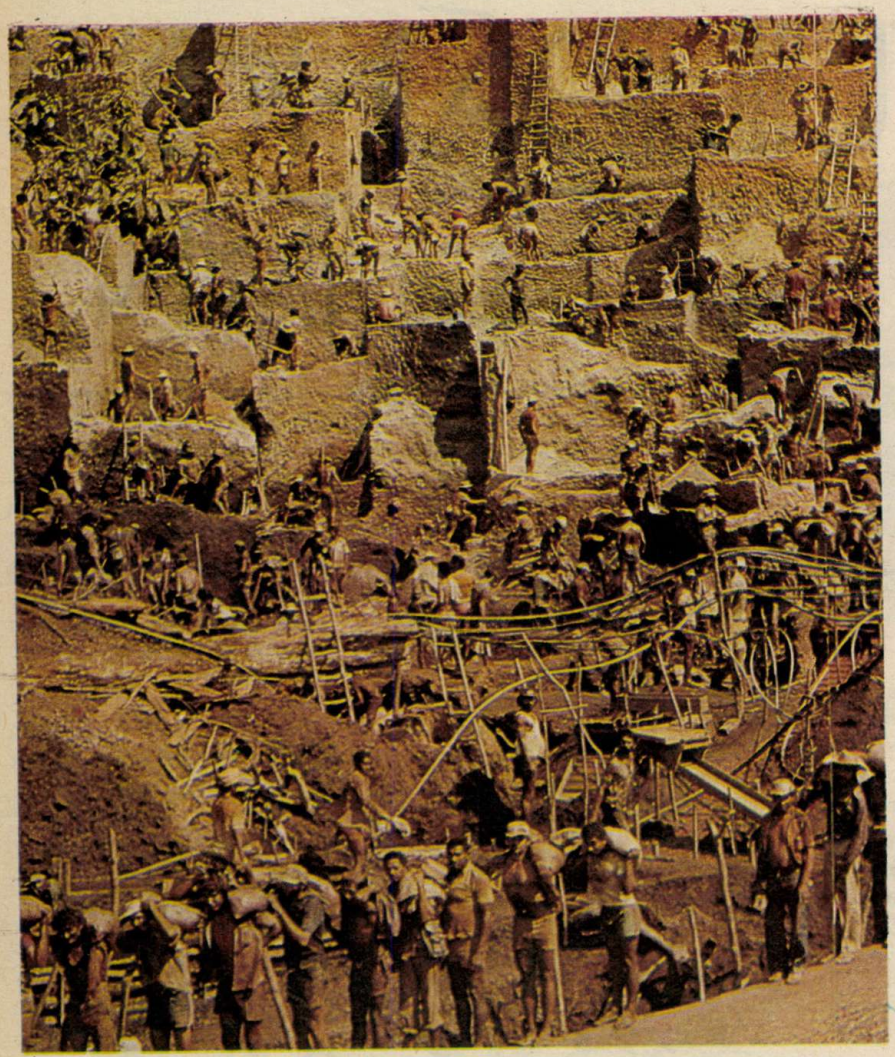

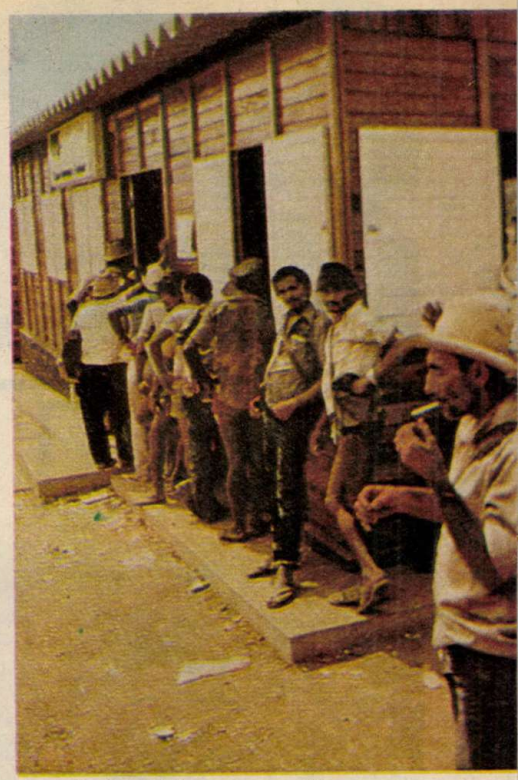

Ferreira boltjában fantasztikus összegeket kérnek az élelmiszerért. Itt a kenyér és a víz igazán kincset ér

számokra s némi élelemre futotta. Talán az őslakos indiánoktól hallották, hogy errefelé kincs lehet. S valóban: egy hűvös, téli reggelen Ferreira nehéz, fekete követ ásott ki a Kopaszhegy oldalából. Nem kellett sokáig vizsgálgatnia ahhoz, hogy rájöjjön: megtalálta, amit keresett!

A követ fapapucsába tette, s elvitte a legközelebbi városba, Marabába. Az ottani geológusok is megállapították, hogy az ásvány gazdag nemesfém-tartalmú. Ferreira

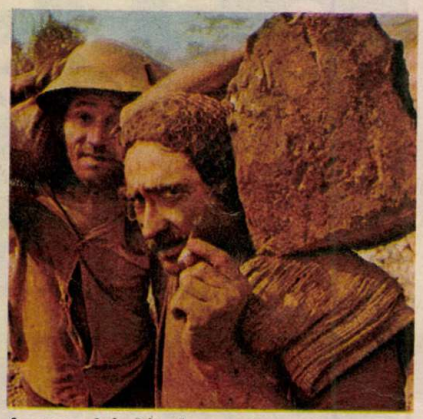

A nagy kérdés, hogy mennyi nemesfém lehet ebben a több, mint félmázsás kődarabban?

Ezek az emberek egy hónapi munkával ennyi aranyat tudtak kibányászni a hegyből

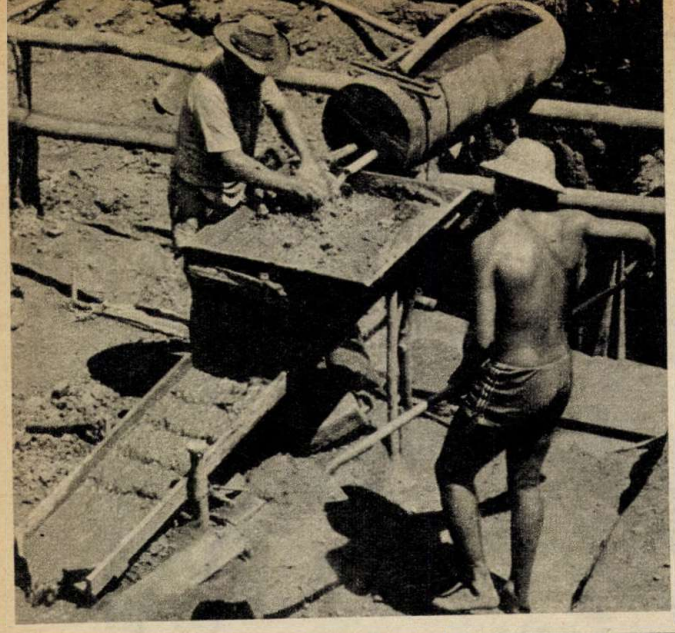

Ilyen kezdetleges berendezéssel mossák hajnaltól napestig a földet, hogy eltávolítsák belőle az iszapot

Íme, egy marék érc, melynek tartalmából élelmiszert, szerszámokat vehet az aranyásó — de aligha gazdagodhat meg

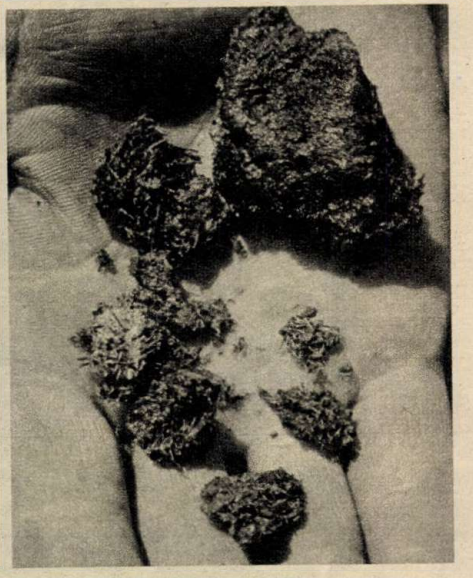

A patikamérleg nem csal, bár a felvásárlók érdeke, hogy minél kevesebbet fizessenek a szerencsevadászoknak

eladta a követ, majd a kapott pénzből bérbe vette a hegyet. Jól okosdott, ugyanis a brazil törvények szerint, ha valakinek bérlete van egy bizonyos területre, akkor annak a kincse is az övé.

A szerencsés ember gyorsan elhíresztelte, hogy hatalmas vagyont rejt a Kopaszhegy. Az aranyláz végigsöpört az Amazonas vidékén; rövid idő alatt már húszezren „vallatták" a köveket. Ferreiráék jártak a legjobban: bérleményüket parcellánként további bérletbe adták és mindenekelőtt tíz százalékos részesedést kértek a kibányászott aranyból. Volt olyan nap, hogy százötven kilogramm nemesfém került a felszínre.

Megkoronázott fogak

Ferreira ezzel sem elégedett meg. Mivel senki nem gondolt arra, hogy a kietlen vidéken valaha emberek ezrei élnek majd, az élelmiszer lassan olyan kincs lett, mint az arany. A kapzsi szerencsevadász saját társai nyomorúságának vámszedőjévé vált: például egy tojásért harminc, egy üveg ivóvízért százhúsz forintnak megfelelő összeget kért és kapott.

Nemhiába mondták azt az inka indiánok, hogy az arany őrültté teszi az embert. Szinte szó szerint ez történt. Ferreira — hogy gazdagságát fitogtassa — minden fogára aranykoronát készíttetett.

Betegség és baleset

S hogy jelenleg mi van a többi húszezer kutatóval? Nos, egyikből sem lett milliomos. Bár változatlan szorgalommal mossák a földet, csákányozzák a köveket, közülük mind többen lesznek betegek. Az emberhez méltatlan körülmények, a tisztálkodási lehetőségek hiánya miatt gyakori járvány a malária, a tífusz s a sárgaláz. A brazil hatóságok meg akarják szüntetni a „bádogvárost", ahol nem ritka az olyan nap, amikor harmincan, negyvenen halnak meg betegség vagy baleset miatt.

De Ferreira már azt sem bánja, ha felbontják a szerződést. Az „aranyfogú" az Amazonas vidékén most újabb lelőhelyek után kutat. Megúszta a sárgalázat s bízik abban, hogy az aranyláz ismét elragadja az emberek ezreit.

(A Bunte nyomán.)

KEDVES ISMERŐS HÁROM FÖLDRÉSZ SZTÁRJAI

A Nazareth együttes tagjai, bár Skóciában születtek, nem fukarságukról híresek, hanem muzsikájukkal éppen ajándékozó kedvüket bizonyítják.

A fiúk 1969 óta változatlan felállásban játszanak. Manuel Charlton gitáros, Pete Agnew basszusgitáros, Darel Sweet dobos és az énekes Don McCafferty már a megalakulás évében kiadták első – az együttes nevét viselő – nagylemezüket. Ám ezzel nem lettek tényleges ellenfelei a világon szerteágazó, hatalmas beatbirodalom számtalan klasszisának. A sikerig még három évet kellett várniuk, de mint ahogy egy későbbi interjúban elmondták: „ez idő alatt lett zeneileg egységes, valóban alkotó csapat a Nazareth".

1973-ban Razamanaz című lemezük valósággal berobbant az élmezőnybe, s olyan neves együttesek között emlegették a Nazarethet, mint a Black Sabbat, vagy a Led Zeppelin. Ettől kezdve minden évben megjelentettek egy-egy lemezt, de például 1975-ben két „korongjuk", a Hair of the Dog és a Rampant is feljutott az európai slágerlisták előkelő helyeire.

1976-ig csupán Angliába és Európába ruccantak el néhány koncertturné erejéig. Viszont a Nazareth által képviselt progresszív muzsika csak akkor számíthatott világméretű elismerésre, ha az amerikai és az ugyancsak „koncertigényes" japán közönséget is meghódítja. A Nazareth-fiúk nem kapkodták el az utazást, de mindkét távoli országból újabb és újabb meghívólevelek érkeztek címükre – hát nekivágtak. 1978-ban, amikor a rockzenekarok százai versenyeztek a rajongók kegyeiért – nos, akkor is meg tudták tartani azt a helyet, amit elértek.

Tízéves jubileumát csodálatos és sikeres lemezzel, a Play in the Game-val ünnepelte az együttes. 1980-ban – első ízben a Nazareth történetében – vendégmuzsikussal készült a Malice in Wonderland című összeállításuk.

Z. J.

HERAKLÉSZ, A DIADALMASKODÓ HŐS

Görög istenek gyülekezete. (A rajz falfestmény alapján készült)

theusz hálából elmondta, hogyan szerezheti meg az aranyalmákat. Útmutatása alapján Héraklész eljutott Atlaszhoz, aki a monda szerint a mennyboltot a vállán tartja. Atlasz vállalkozott az almák megszerzésére. Az volt a kikötése, hogy amíg távol van, Héraklész tartsa az égboltot a vállán. Így is történt. Atlasz három aranyalmával tért vissza, de már nem akarta az égboltot újra a vállára venni. Héraklész ekkor csellel szabadult meg az égbolt tartásától. Úgy tett, mintha beleegyezne abba, hogy az égboltot ő fogja tartani, csak azt kérte, hogy Atlasz annyi időre vegye vissza, amíg ő kötélből párnát fon a fejére. Így aztán ismét Atlasz vállára került az égbolt. Héraklész pedig megszerezte és átadta az aranyalmákat a királynak, s ezzel eleget tett a tizenegyedik parancsnak is.

Legnehezebb feladat a tizenkettedik parancs teljesítése volt. Fel kellett hoznia Kerberoszt, az alvilág három — kutyafejű sárkánykígyófarkú őrét. Sok viszontagság után Héraklész lejutott az alvilágba. Innen torkon ragadva felhozta és megmutatta Kerberoszt a királynak, aztán ismét visszavitte, hogy tovább őrizze az alvilág kapuját.

Heroklész a vállán tartja az égboltot. (Korabeli domborműrészlet)

Kis történelem

ÉRTETEK IS FÁRADOZUNK

A fővárosi és a Pest megyei fiatalok pályakezdését nemcsak a tanárok, a szülők, a pályaválasztási intézetek, hanem a vállalatok is segítik. A Budapesti Közlekedési Vállalat november és december hónapokban Szentendrén, valamint a főváros általános iskoláiban és művelődési házaiban kiállítást, pályaválasztási tanácsadást és vetélkedőt rendezett. A rendezvényeken a BKV azon szakmákat ismertette meg, amelyekben a tanulók gyakorlati képzésével foglalkozik. A vállalat a kiosztott pályaválasztási füzetekben, valamint a multivíziós szakmaismertető műsorában a felvétel módját is részletesen ismertette. A tájékoztatás természetesen ezzel nem ért véget, mert az oktatási központban – naponta 8–15 óra között – Farkas István, pályaválasztási tanácsadó szívesen segít a megfelelő szakma kiválasztásában.

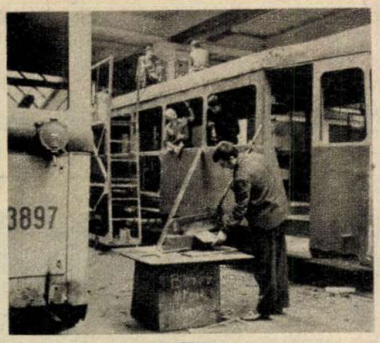

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS

BKV

CÍMÜNK: BKV Oktatási Központ
Budapest IV., Széchenyi tér 5.
1045

Ha az alábbi szakmák közül valamelyik megtetszett, levélben is jelentkezhettek:

– Karosszérialakatos, géplakatos, esztergályos, vasútijármű szerelő, közúti villamosjármű szerelő, villamoshálózat szerelő, épületvillamossági szerelő, kőműves, ács-állványozó, épületasztalos, erősáramú berendezés szerelő.

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházatiipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560,– Ft.
– Az ösztöndíj: 500,– Ft.
– 5 Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Váci út 91.
1044

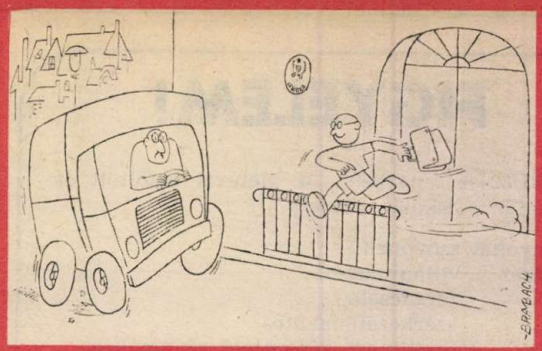

3 vicc

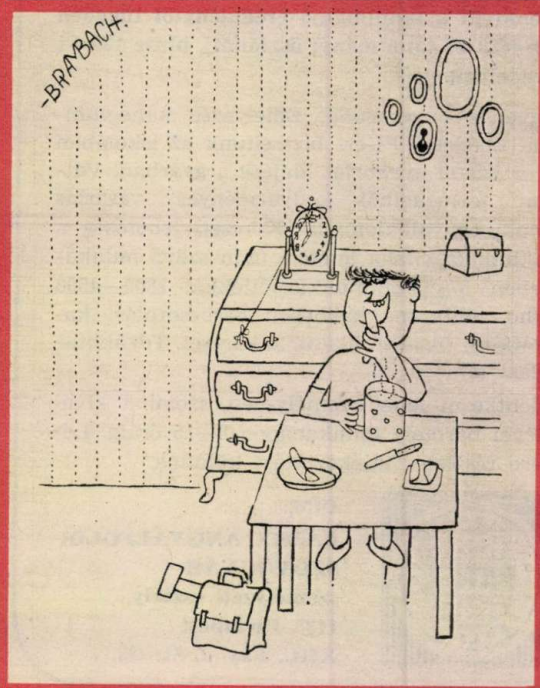

A házidoga

Beléptem a lakásajtón, táskámat nagy ívben vágtam a sarokba. Hazaértem! Ebéd közben számítást csináltam: ma az iskolában 0,1 mikront kopott az idegrendszerem a feleltetésnél, és így 1,1 ezrelékkel csökkent az agyam befogadóképessége. Pihenni kéne! De hát mikor?

A délutáni semmittevésnek máris vége. Jambus tanár úr házidogával lepte meg az osztályt. Címe: A kamaszok.

Hát igen, a kamaszok... Ilyenkor legjobb talán, ha az ember önmagából indul ki. Néztem a füzetem borítóját: Trombitás Attila 8. c. Hogy őszinte legyek, ezzel a névvel még kamasznak is nehéz lenni. A Trombitás névvel egyszerűbb lenne csatadalt írni, mint önvallomást. No, de hagyjuk a filozofálást, kezdődjék a dolgozat.

Leírom, mit láttam ma az egyik ház kapujában kiírva: ZONGORATANÍTÁS VI. 1. — Mindennap 3—7-ig. Alatta kissé más írással: „A hangszert kéretik mindenkinek magával hozni!" Ezt biztosan kamaszok csinálták. Nem, ez nem lehet jó. Tanárom szerint, ami az életben megtörténik, az még leírva nem biztos, hogy jó.

Eszembe jutott Dragonya története. Röhögve mesélte a szünetben, hogy a mai nappal befejezte a tanulást. Pincéjükbe szenet hoztak, és táskáját letéve ő is segített. A táska már csak akkor jutott újra eszébe, amikor ráhordtak 30 mázsa első osztályú brikettet, 20 mázsa dudari darát, és 10 mázsa aprófát. Kiszámolta, hogy ha enyhe lesz a telünk, csak április végén jut újra a tankönyveihez. Ezt nem lehet leírni, még valamilyen iskola- és tanulásellenes propagandát tulajdonítanak művemnek.

Megvan!... A mai hecc a villamoson... Két kamasz állt a peronon, kezükben táska. Egyszerre csak csöngetés hallatszott, egyikük táskájából egy telefonkagylót vett elő... Halló! — felkiáltással társának adta át: „Téged keresnek." Általános meglepetés, a fiatalabb évjáratú utasoknál elismerés, röhej, taps. Csak én, aki mellettük álltam, láttam, hogy a csörgés forrása egy ébresztőóra volt. Már hallom is Jambus tanár úr hangját, a házidolgozat nem ízetlenkedésre való.

Mit tegyek?

Most már értem, hogy egy igazi író, élete legszebb éveit miért tölti témakereséssel. Még szerencse, hogy vannak az életben szép pillanatok is. A múlt héten „drótom volt" Angélával, ahogy diáknyelven a randevút nevezik. A vadonatúj bőrdzsekimet vettem fel. Alig váltottunk pár szót, lihegve megjelent Paja és Nyakigláb, baráti köröm kétes egyéniségű tagjai. Paja már szavalta is: „Attila, add vissza a bátyám dzsekijét, moziba megy!" Megdermedtem, mint télen a fagyott kutyaláb, ezek le akarnak égetni. Még viszonzásul eldadogtam, hogy olyanok vagytok, mint egy kilencvoltos elem, ha sokat beszéltek, kimerültök. Továbbra is erősítették: a kabát Paja bátyjáé! Égtem, mint a rövidzárlat következtében felgyúlt manchesteri textilgyár — a tegnap esti tv-híradóban.

Ekkor megszólalt az őzike szemű Maca: „Attila, add vissza a dzsekit, én anélkül is szeretlek." A fiúk elképedtek, az én keblem pedig úgy dagadt a büszkeségtől, mint annak idején Kolumbusz hajójának vitorlái — a térdig érő szélben. Hát igen, ilyen is tud lenni egy kamaszlány...

De nem jó a téma, most jut eszembe, az iskolában a tanárok pont ezen a héten indítottak szerelemellenes kampányt.

Ránéztem az órámra, már hét óra van, néznem kell a tv-t! A füzetemben pedig csak ez állt: Kamaszok! Kamaszok? Kamaszok.

Horváth Mihály

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Az 1981/82-es tanévre felveszünk általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat fonó, szövő, kötő,**
fiúkat **textil- és ruházati ipari gépszerelő** szakmunkás tanulónak, 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő: 3 év.
Ösztöndíj: A tanulmányi eredménytől függően fonó és szövő tanulónak 350—700 Ft, kötőgépszerelő és műszerész tanulónak 150—550 Ft.

Juttatások: Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500 Ft, budapestieknek havi 450 Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is. Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7 Ft térítésért.

A gyár mellett levő szakmunkástanuló-otthonunkban térítésmentes elhelyezést biztosítunk. Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyveket az iskola biztosít.
Évente két alkalommal, kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

50%-os utazási kedvezmény.

III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után: a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft között van.
Továbbtanulásra az üzemi textilipari szakközépiskolában, vagy egyéb területi szakirányú középiskolában, lehetőséget biztosítunk.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban

Cím: **PNYV**
KELENFÖLDI TEXTILGYÁR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

FIGYELEM!

1981/82-es tanévre a 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek,
fiúkat villanyszerelő,
forgácsoló,
szerkezeti lakatos,
textilipari gépszerelő szakmákra
beiskolázunk ipari tanulónak.

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások:

Villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft, többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj.

Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. Vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4500 Ft/hó, többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. Továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig. Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

CÍM:

PATEX ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁR
személyzeti osztály
1135 Budapest
XIII., Fáy u. 81—83.

Nyolcadikos fiúk!
Biztosítsátok jövőtöket!

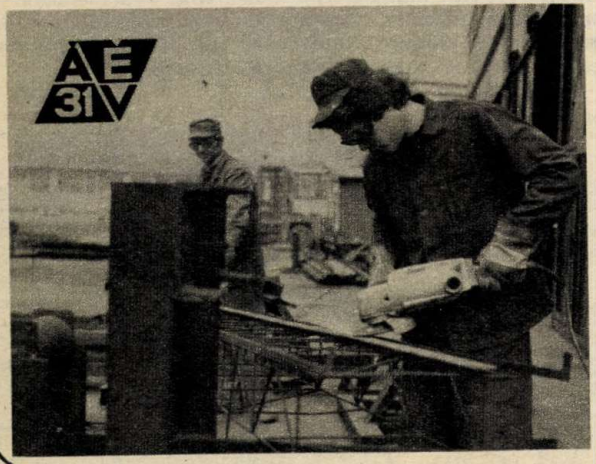

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a 31. sz. Állami Építőipari Vállalathoz! A budapesti és a vidéki szakmunkásképző intézetekben az alábbi szakmákhoz képezünk szakmunkásokat:
kőműves, ács-állványozó, vasbetonkészítő, festő-mázoló-tapétázó, hidegburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos, villanyszerelő, építőgépszerelő, épületasztalos, valamint csőhálózat- és berendezésszerelő.

Szívesen látjuk azok jelentkezését is, akik a középiskolai túljelentkezés miatt nem nyertek felvételt és így ismét pályaválasztási gondjaik támadtak.

Juttatások: téli, nyári munkaruha, ösztöndíjkiegészítés, társadalmi ösztöndíj, tanulmányi ösztöndíj, sportolási, üdülési lehetőség.

Kollégiumi elhelyezés: Budapest IV. ker., XI. ker., XIV. ker., XIX. ker., Kazincbarcika, Pilisvörösvár.

Vállalatunknál minden héten szabad szombat van. Kedvezményes étkezést biztosítunk.

Jelentkezni lehet személyesen, levélben, vagy jelentkezési lap elküldésével.

Cím: 31. sz. Állami Építőipari Vállalat
1052. Budapest V., Petőfi S. u. 7.

ÉPÍTŐ LEHETSZ

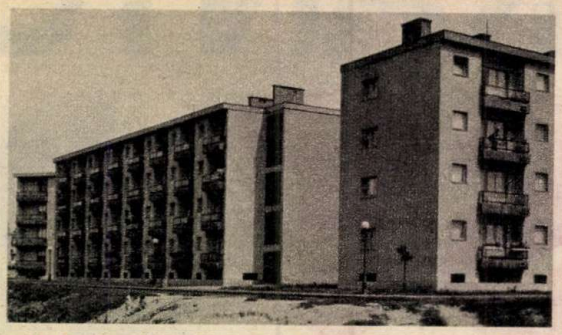

A PEST MEGYEI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT az 1981-1982-es tanévre általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak.

A tanácshoz tartozó intézetekhez az alábbi szakmákban iskolázunk be fiatalokat szakmunkástanulónak:

x anyagmozgatógép-szerelő, x autószerelő, x autóvillamossági szerelő (lányok is jelentkezhetnek), x karosszérialakatos, központifűtés- és csőhálózat-szerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, építőgépszerelő, vas- és fémszerkezet-lakatos, épületvillamossági szerelő, épületasztalos, magasépítőipari ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, padlóburkoló, vasbetonkészítő, bádogos.

Megjegyzés: x-szel jelölt szakmák esetében kollégiumi férőhelyet nem tudunk biztosítani, de a többi szakmáknál vidékiek részére kollégiumi teljes ellátást biztosítunk.

200,— Ft ösztöndíj kiegészítést fizetünk az alábbi szakmákban: ács-állványozó, kőműves, vízszigetelő, vasbetonkészítő.

III. évben teljesítménybérben történő foglalkoztatásra is van lehetőség.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban 1751 Bp., Kiss János altb. u. 19—21. Szakoktatási csoport.

(Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal a 2. megálló.)

FIÚK, LÁNYOK! JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 500,— Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk. A tanulók részére napi 3,— Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyenes munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket, évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást, a vidéki fiútanulók részére ingyenes kollégiumi ellátást biztosítunk. Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak. Jelentkezés: A VASÉRT Vállalat személyzeti osztályán, Bp. VIII., Üllői út 32. I. em. 8.

Telefon: 138-882.

Jöjjetek velünk Ti is!

VASÉRT

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1981—82-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 7 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól (3 perc.)

AZ ARANYOS EZÜST

SAX GYULA

RIBLI ZOLTÁN

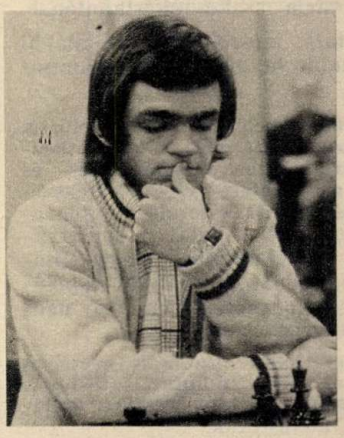

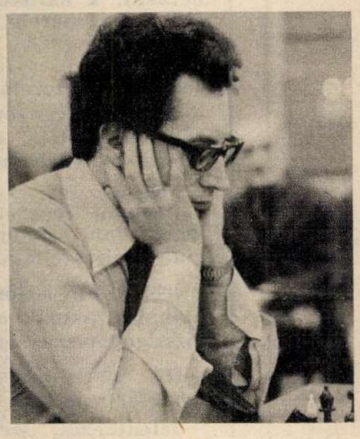

CSOM ISTVÁN

PORTISCH LAJOS

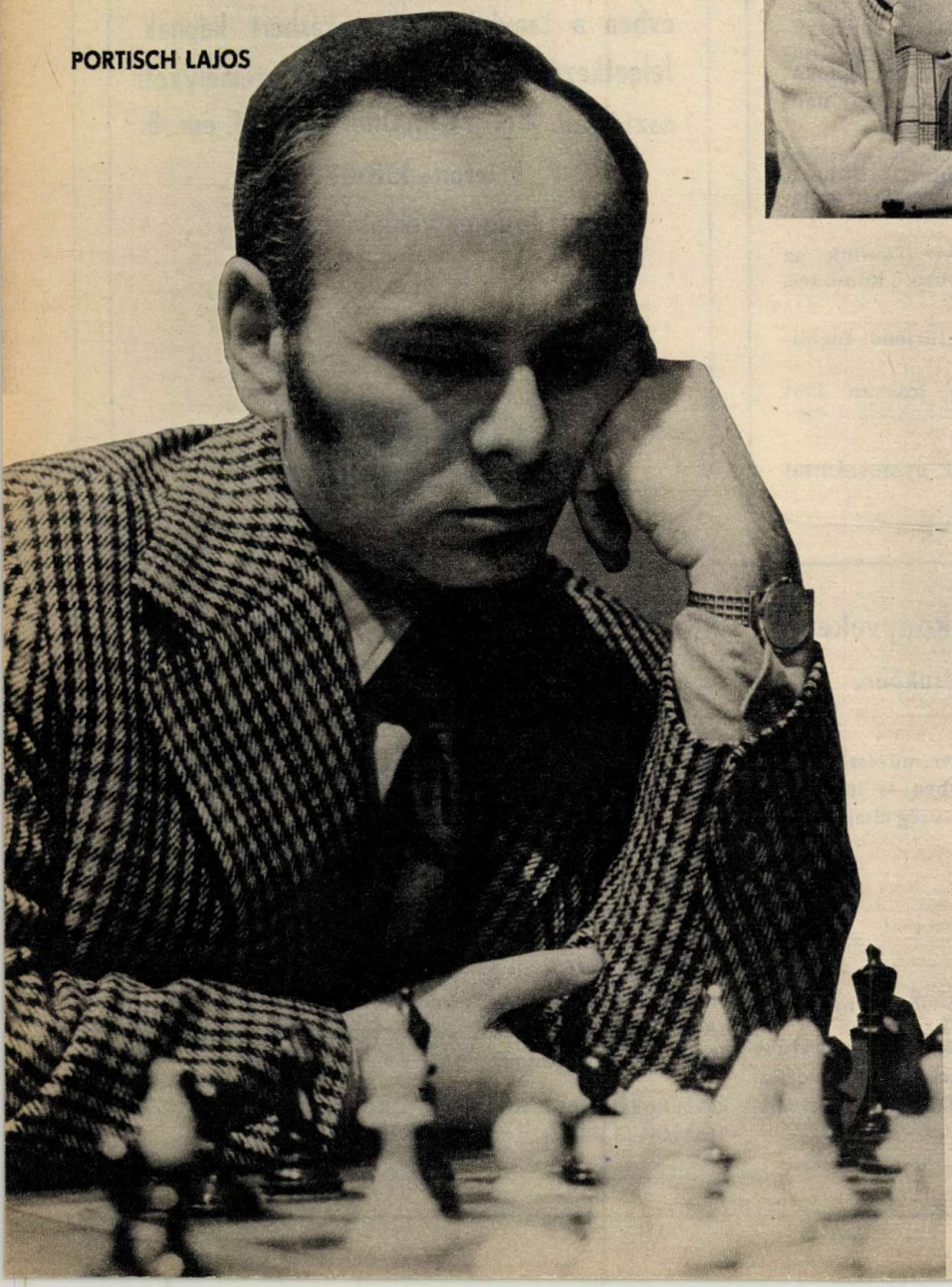

sakkozók „fővárosa" volt tavaly november végén és december elején a máltai (parányi Földközi-tengeri szigetország La Valletta. Itt rendezték meg a sakkolimpiát, amely szép magyar sikerrel zárult, bár — evés közben jön meg az étvágy — még ennél is jobban alakulhatott volna női- és férfi válogatottunk számára a nagy viadal. Sokáig mindkét együttesünk az első helyen állt, s csak az utolsó fordulóban szorultak a második helyre.

ELSŐK AZ ELSŐN

Egyáltalán nem meglepetés ez a teljesítmény. Férfi sakkcsapatunk védte az olimpiai bajnoki címet. 1978-ban Buenos Airesben már harmadszor nyerte meg a sakkolimpiát a magyar válogatott. (Az első sakkolimpiát 1927-ben, Londonban rendezték meg, s ez mindjárt a magyar együttes elsőségét hozta. Egy évvel később Hágában megismétlődött ez a diadal, majd ötven esztendő után 1978-ban újból Budapestre került az aranyból készült Hamilton—Russel kupa, amely a sakkolimpia legjobb férfi csapatát illeti. A női versenyzőknek 1957 óta rendeznek olimpiai tornát.)

FARAGÓ IVÁN

VERŐCI ZSUZSA

IVÁNKA MÁRIA

CSONKICS TÜNDE

PORUBSZKY MÁRIA

PINTÉR JÓZSEF

E rövid történelmi kitérő után kanyarodjunk vissza Málta fővárosába, ahol csapataink Portisch Lajos, Ribli Zoltán, Sax Gyula, Csom István, Faragó Iván, Pintér József, Petronicsné Verőczi Zsuzsa, Ivánka Mária, Csonkics Tünde, Porubszky Mária) azzal az elhatározással ültek asztalhoz, hogy a második helynél alább nem adják.

HOLTVERSENY

Ezt a célt elérték, tulajdonképpen elégedettek lehetnénk, ám néhány bosszantó ürömcsepp megkeseríti örömünket. Férfi válogatottunk tagjai túlszárnyalták a legutóbbi olimpiai diadalukon nyújtott teljesítményüket, tizennégy mérkőzésen ötvenhat játszmából 39 pontot gyűjtöttek, szemben az akkori 37-el. Ami azonban akkor egy teljes pont előnyt biztosított a szovjet csapattal szemben, most csak holtversenyes elsőséghez volt elég. Portisch, csapatunk első számú játékosa tizenhárom játszmából 9,5 pontot ért el, Ribli és Sax egy kicsit halványabban szerepelt, mint két évvel ezelőtt, Csom viszont a negyedik táblán kilenc játszmából 7 ponttal fejezte be a küzdelemsorozatot. Ezen a táblán az egész mezőny legjobbja volt. Faragó, az első számú tartalék, négy márkőzésből két pontot szerzett, legfiatalabb versenyzőnk, Pintér pedig ötből 4,5-et, amivel nagy mértékben hozzájárult a kitűnő eredményhez.

Női csapatunk mindössze fél ponttal maradt le az abszolút esélyes szovjet négyes mögött. Verőci tizenhárom mérkőzésből 10 pontot, Ivánka tizennégyből 11-et, Porubszky tizenegyből 8-at, Csonkics négyből hármat szerzett.

A SKÓTOK „KEZÉBEN"

Visszatérve a férfiak holtversenyére: az olimpián első ízben fordult elő, hogy a FIDE (Nemzetközi Sakkszövetség) versenyszabályának megfelelően az úgynevezett Buchholz-féle számítási rendszer döntötte el az arany- illetve ezüstérem sorsát. Ennek lényege röviden a következő: az egyformán végzett csapatok ellenfeleinek pontszámát összeadják, s az a csapat kapja a magasabb helyezést, amely a „jobb" — több pontot gyűjtött — ellenfelekkel szemben küzdött. A 13. forduló után úgy tűnt, hogy ez a számítási mód a mi gárdánknak kedvez. Ekkor következett a magyar—izlandi és a szovjet—dán összecsapás, amelyek egyaránt 3.5—0.5-re végződtek, a magyar és a szovjet együttes egyaránt 38 pontot szerzett. Gyakorlatilag a görög—skót találkozó döntötte el az elsőség szerepét. A skótok csapata (a mi ellenfeleink voltak) lényegesen nagyobb tudású a görögöknél (velük a szovjetek játszottak). Ha egyetlen skót játékos játszmát nyert volna, a magyar csapat az olimpiai bajnok. Ám a skótok legjobbja Pritchett az utolsó forduló előtt hazautazott, s a többieknek — teljesen esélytelenül a helyezésre — kisebb gondjuk is nagyobb volt a komoly játéknál. Az eredmény: Görögország—Skócia 3,5—0,5. Ezzel a szovjet csapat Buchholz-féle pontszáma eggyel nagyobb lett a mieinknél. Így vált az aranyból — ezüst.

Úgy látszik, még a sakkozásban is elkél a szerencse a tudás mellett, de igazán nincs okunk Fortunának szemrehányást tenni, végtére is mindkét együttesünk második lett, s ezt a nem a „jó sors" kegyelméből érték el, hanem saját felkészültségük, tehetségük révén.

Bőcs Ferenc

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: február 2. (cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

TÖPRENGŐ

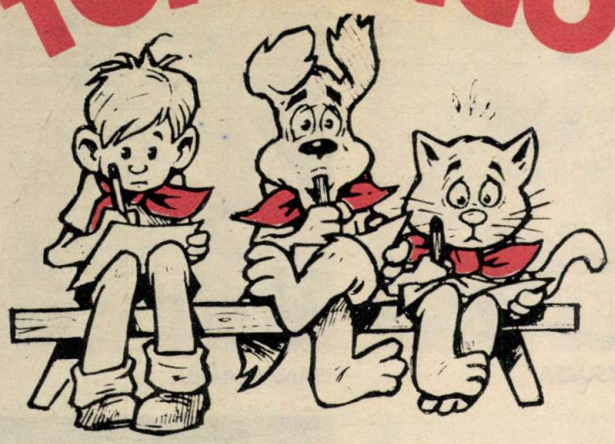

AZ 1. SZÁM MEGFEJTÉSEI

MEGY A VONAT: Kandó Kálmán. BÖLCS MONDÁS: Bátraké a szerencse. – TORNAFIGYELŐ: 12 A, 11 B. – KERESD AZ IKREKET: 1-es, 5-ös. HOL ÉLNEK: A–5. Kína, B–7. Ausztrália, C–2 Paraguay, D–3. USA, E–6. Dél-Afrika. F–1. Togo, G–4. Malgas. – EGY KIS ÖTLET: Ragaszd be az albumba a „Kedves ismerős"-öket!

JÓ MEGFIGYELŐ VAGY?

Első ránézésre mondd meg, hogy hány forma van összesen a képen. Utána olvasd meg, és így megtudod, tévedtél-e. Még egy feladat: melyik formából mennyi található?

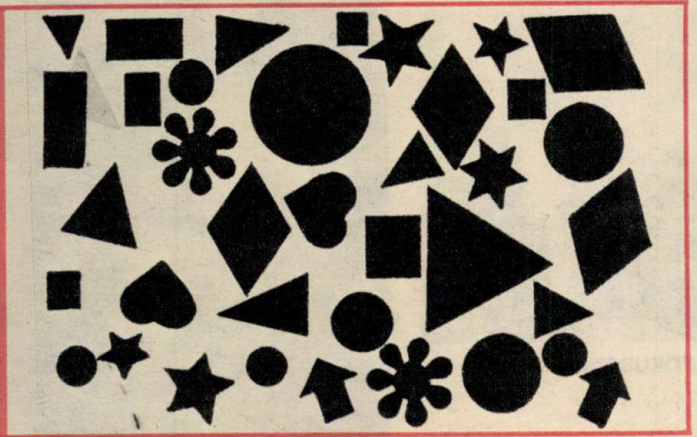

NEM KÖNNYŰ

Sem a bohóc mutatványa, sem pedig az a feladat, amely szerint meg kell találni az öt körvonalazott rajz közül azt, amely azonos a cirkusz művészével. Reméljük, hogy te megtalálod.

CSALÁDI KÉP. Négy családot látsz magad előtt. Sajnos a rajzoló az együvé tartozó családtagokat összekeverte. Szerinted mi az ismertetőjelük az egy családba tartozóknak?

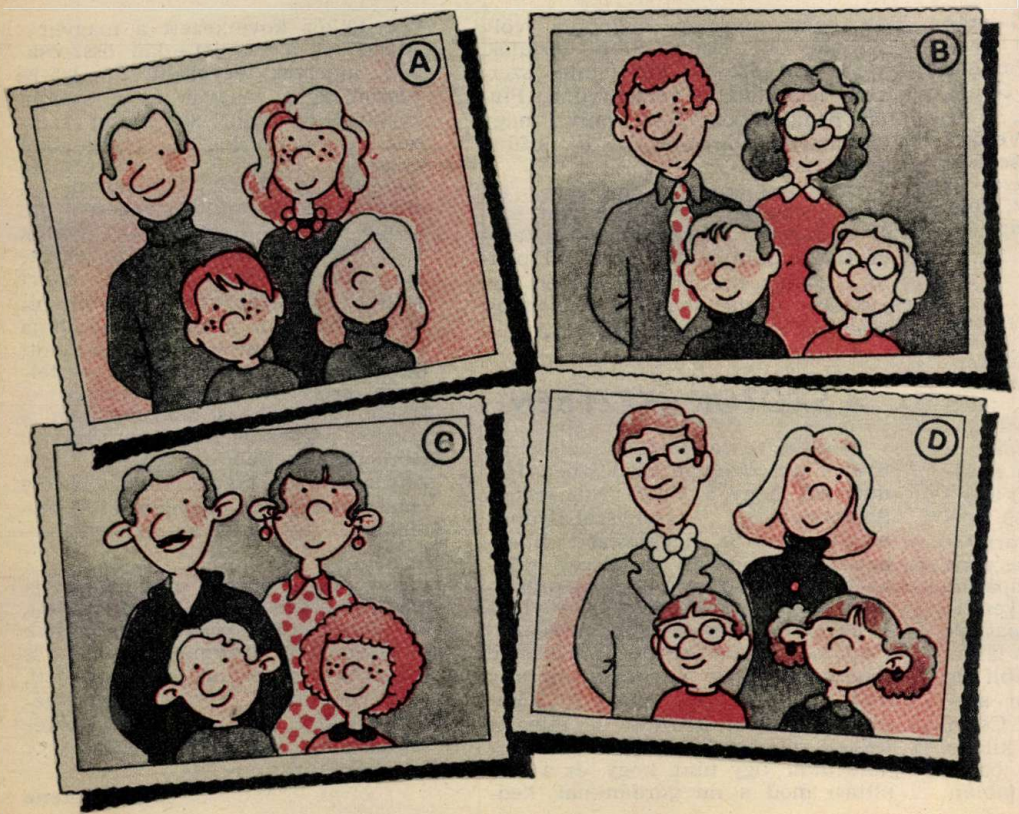

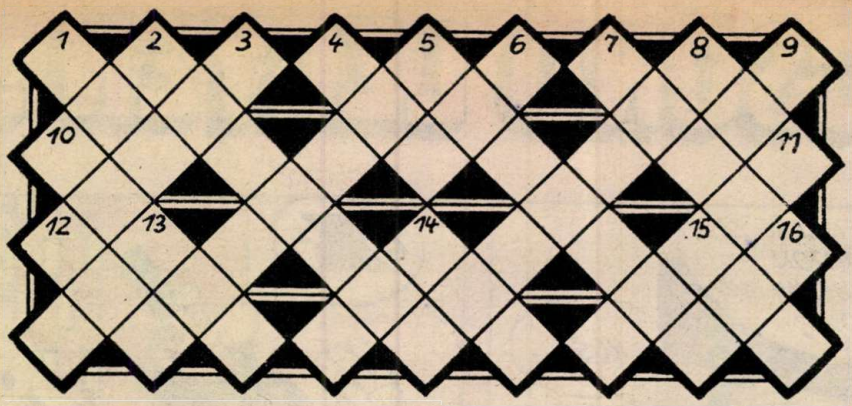

FÉLÉV ELŐTT. Egy jó kívánságot rejtettünk el mini keresztrejtvényünkben. Megtudod, ha az 1., 13., 7. és az 5. (jobb felé hajló) sorok szavait összerakod.

1. **A jó kívánság része.** 2. Ilyen ostor is van. 3. Nem ismer be semmit. 4. Szeptember vége! 5. (jobbra) **A jó kívánság része.** 5. (balra) Aki rászorul, azt... 6. Ráz betűi keverve. 7. **A jó kívánság része.** 8. (jobbra) Lánynév. 8. (balra) Kedveli, visszafelé. 9. Azt mondják róla, hogy pénz. 10. Tegnap sem, holnap sem,... 11. A havon lesikló, névelővel. 12. Katedrális. 13. **A jó kívánság része.** 14. Víz betűi keverve. 15. Időhatározószó. 16. Tetőz egynemű betűi.

MI EZ?

A három meghatározás segítségével állapítsd meg, hogy mit ábrázol a fotó. A: Edison telefonja. B: legyezőtartó. C: Japán golyófogó játék.

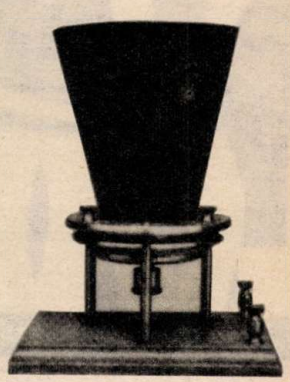

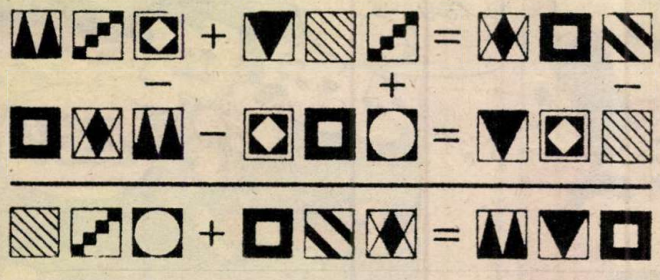

EZ IS MATEK!

Csakhogy játékos matematikai fejtörő. Mindegyik négyzet egy számot helyettesít. Természetesen az azonos mintát tartalmazó négyzetek azonos számokat. Nos, ezek szerint végezd el a számtani műveletet. Könnyítésül megadjuk a végeredményt, amelyet a jobb alsó sarok három négyzete helyére kell írni: 815. (Tehát három számjegyet már ismersz, hatot kell még kikövetkeztetned.)

PÓTOLD! A nagy rajzból egy téglalapnyi hiányzik. A hat részlet közül melyikkel pótolható a hiány?

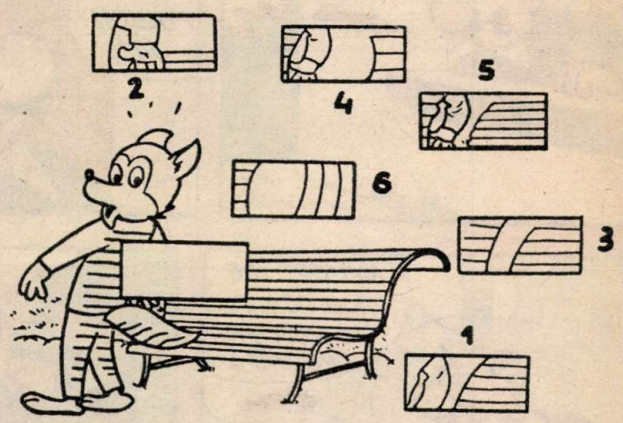

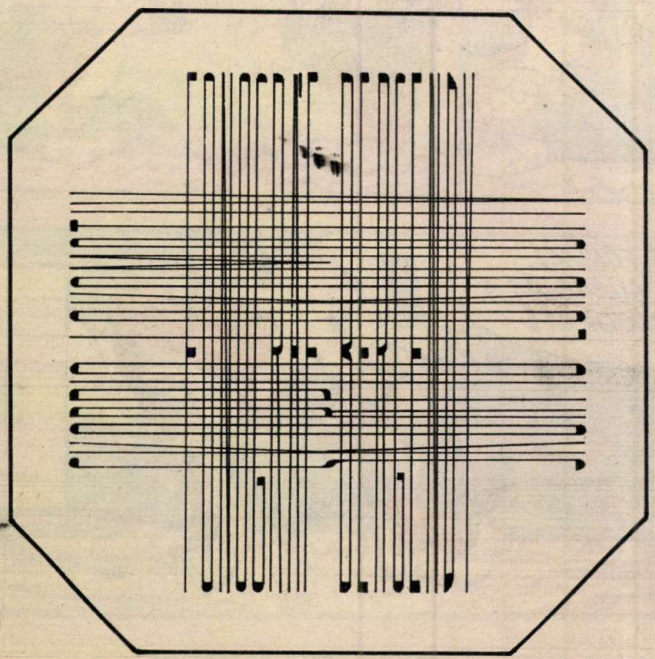

TITKOS? Valóban titok az, hogy milyen nevek vannak ebben a nyolcszögű idomban?

KIÉ VOLT a gyulai vár 1458–1490 között? A: Nagy Lajosé, B: V. Lászlóé, C: Mátyás királyé.

CSÖND LEGYEN!

LEÓ

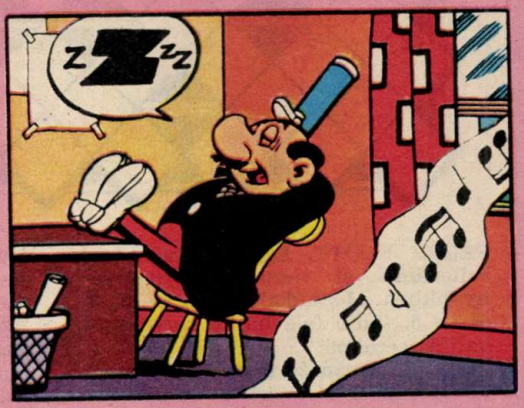

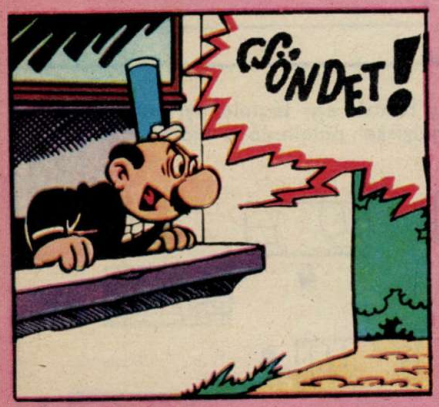

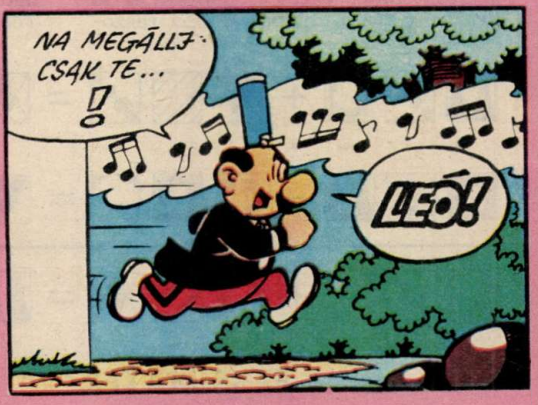

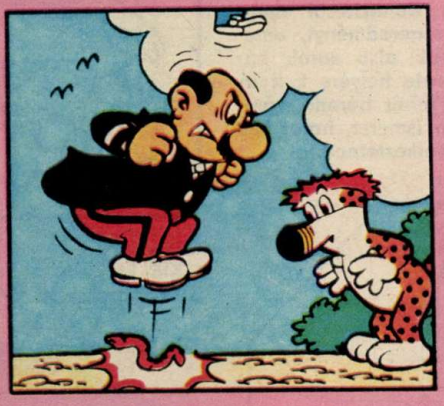

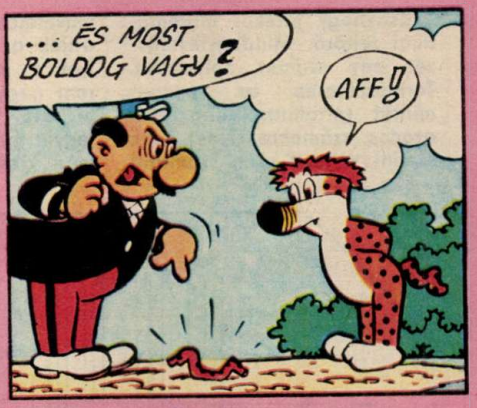

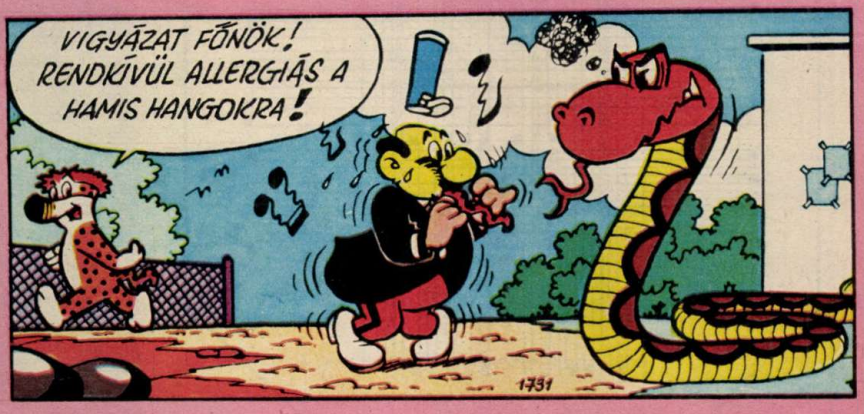

MIT üzen a Pajtás?

SZABÓ ENDRE, Székesfehérvár, Fűtőház u. 14. — 8000: Örömmel olvastuk jelentkezéseteket tudósítóink táborába. Annál is inkább, mivel írod, hogy az őrs mind a tizenkét tagja nemcsak vásárolja lapunkat, hanem rendszeresen közösen megbeszélitek az úttörőélettel kapcsolatos írásokat. A csillaggyűjtő-akcióban és a sportversenyeken elért eredményeitekhez gratulálunk, s várjuk beszámolóitokat, ha lehetséges, egy-egy fekete-fehér fotó kíséretében.

MAKK MARCSI őrs, Ópályi, Árpád u. 1—3. — 4821: A fiúőrssel közösen szervezett játéktanulást jó ötletnek tartjuk. Írtátok, hogy cserébe focizni kellett velük, de még így is sokkal hangulatosabb volt az összejövetel, mintha a hat lány egyedül játszott volna. Oldjatok meg a jövőben is közösen feladatokat, játsszatok együtt, hiszen sokkal kellemesebb az osztálylégkör, ha megértő, jó viszony alakul ki fiúk és lányok között.

MARTOS FLÓRA RAJ, Pitvaros, Kossuth u. 30. — 6914: Gyakran kérik szerkesztőségünket csapatok, rajok, hogy tegyük közzé különböző felhívásukat. Ha mindezt teljesítenénk — még ha bármily hasznos ügyről is van szó — olvasóink hetente kapkodhatnák a fejüket a felhívások özönétől. Ezért úgy döntöttünk, hogy csak az úttörőszövetség kérésére hirdetünk meg egy-egy akciót, játékot. A javasolt témában egyébként úgy gondoljuk, hogy a lapban való megjelenés nélkül is könnyen felvehetitek a kapcsolatot az ország bármely részéből úttörőcsapatokkal.

FENYVES GABRIELLA, Tatabánya, Dózsakert 57. t. 1. lh. — 2800: Igazán előrelátóak vagytok, ügyes jelmezötleteket küldtetek. Javasoljuk, hogy a csapat faliújságjára rajzoljatok néhányat, rakjátok mellé a jelmezek leírását, elkészítésük módját, bizonyára nagy segítségére lesz a farsangra készülőknek.

KLEIN KRISZTINA, Somogyjád, Lenin u. 15/c. — 7443: A „Zsebpajtás" ötletét nem tartjuk megvalósíthatónak, mivel a kis méretnek nemcsak előnyei vannak (zsebben elfér), hanem hátrányai is. A Hahota, a Mini Pajtás általában rövid írásokat és kevés fotót tartalmaz, így indokolt a kisebb méret. A hetente megjelenő számokban, a magazinokban viszont már nem érvényesülnének a fotók, a grafikák, no és a hosszabb írások, cikkek sem lennének áttekinthetők, ha 4—5 oldalra lennének széttördelve.

TRENCSÉNYI KATALIN, Kunhegyes, Kelet út 15. — 5340: Ahhoz, hogy divattervező lehess, az iparművészeti főiskolán kell diplomát szerezni, természetesen az érettségi után. De ha a ruhaiparral kapcsolatos egyéb szakmához is kedved van, jelentkezz a püspökladányi Karacs Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola ruhaipari szakára. Az ilyen jellegű iskolák közül ez esik hozzád legközelebb.

C. ÉVA: Egyetlen olyan középiskolát sem tudunk megjelölni, ahova biztosan felvennének, mivel szinte mindenhova sok a jelentkező, és a felvétel természetesen függ a tudásodtól is. Ez nem jelenti azt, hogy ne próbálkozz a jelentkezéssel. A megyétekben is van egészségügyi, kertészeti, és óvónőképző szakközépiskola. A kedvenc tantárgyaid alapján ezeket ajánljuk, döntsd el, melyikhez van nagyobb kedved.

NÉMETH ARANKA, Kisvárda, Árpád u. 105. — 4600: Mint írod, nagy figyelemmel kíséred az „Egy kis történelem" című sorozatunkat. Hasznos ötletnek tartjuk, ha külön füzetbe ragasztod be az egyes részleteket, így később is olvasgathatod, s használat veheted egy-egy anyagrész tárgyalásánál a történelemórán.

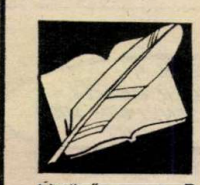

KRÓNIKÁSOK FIGYELEM!

Azonos nevű csapatok leveleit várjuk: 1167-es számú Ady Endre Úttörőcsapat, Róka Erika, Tiszavasvári, Kabay János Általános Iskola — 4440; Asztalos János Úttörőcsapat, Orosz Sándor, Oroszlány, Petőfi S. u. 27/4. — 2840; 4235. sz. Vörösmarty M. Úttörőcsapat, Dobó István raj, Mázaszászvár, Kun B. u. 25. — 7349; 201. sz. Ságvári Endre Úttörőcsapat, Erdős Edit, Hajdúböszörmény, Veres G. u. 10. — 4220; 1807. sz. II. Rákóczi F. Úttörőcsapat (Bárdos Lajos raj), Ragányi Mónika, Esztergom, Zalka M. u. 1. — 2500; 2075. sz. Veres Péter Úttörőcsapat (Barátság raj) Debrecen, Bocskai tér 1. — 4029; 93. sz. Gárdonyi Géza Úttörőcsapat, 7. b. oszt. Hercules őrs, Eger, Kodály Z. út 5. — 3300.

AZONOS NEVŰ RAJOK ÍRJANAK: Egyetértés raj, Szakony, Ált. Iskola, Fő utca 49. — 9474; Liszt Ferenc raj, Pécs, Mátyás kir. út 15—17. — 7621.

AZONOS NEVŰ ŐRSÖK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK: Tutenhamon őrs (6. osztály) Tápióság, Papp K. út 1. — 2253; Misa mackó őrs (7. osztály) Mátészalka, 2. sz. Ált. Iskola — 4700; Mókus őrs (5. osztály) Hatvan, Rákóczi út 4. — 3000; VIT őrs, Bokod, Ált. Isk. Fő út 27. — 2855; Makk Marci őrs (5. osztályosok) Hatvan, Rákóczi út 4. — 3000.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

81.0190 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Az apacsok kapitánya 3

1751

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

81/4
XXXVI. ÉVF. ● 1981. JANUÁR 29. ● ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

HŐGÖMBÖCÖK

RIPORT A 16-17-18. OLDALON

FOTÓ: KONCZ DEZSŐ

Micsoda nap volt! Hadijáték, főzés, foci és minden, ami szép. És milyen a véletlen, a végén öten „eltévedtünk” a tököli erdőben

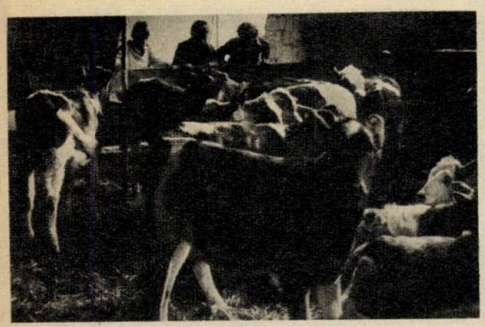

TUBÁKON FOLT VOLT

Már alkonyodott. Az öt tököli úttörő lába hirtelen földbe gyökerezett. Szemben, a sűrű bokrok között, minden kétséget kizáróan közeledett valaki. Súlyos léptei alatt vastag gallyak roppantak. Majd csend lett. Egyszer csak, leszegett szarvakkal, a sűrűből egy tehén rontott feléjük. Öten ötfelé rohantak. A szegény pára nem tudta, kit üldözzön, így inkább visszacsörtetett a bokrok közé. A gyerekek óvatosan odalopakodtak és rögökkel, száraz ágakkal akarták kiugratni rejtekéből.

Krómer Zsolt felkiáltott:

— Ne dobáljátok, kisborja van!

A jámbor négylábú valóságos fészket csinált magának a bokrok között. Ott állt a borja mellett, s leszegett fejjel várta az újabb „támadást”. Már tisztára nyalta az újszülött bocit.

— Be kell őket kísérnünk az ellőházba — mondta a kis Szabó.

A fiúk terelni kezdték a „mamát” a téesz felé, mire a boci is megpróbált felállni. Hárman a tehenet kísérték, ketten pedig a rogyadozó lábú kisborjút támogatták.

— Vigyázz! Jön a bika! — ordította el magát Szabó Sanyi a legelő szélén. A gyerekekben meghűlt a vér. A bocival bajlódók otthagyták a borjút és rohantak az épületek felé. A bika odarobogott a családhoz, majd mint aki tudomásul vette, hogy a boci megszületett, odébbállt és legelészni kezdett.

Ekkorra már odaértek a gondozók is. Úgy látszik, ők sem bíztak a hatalmas bika jó szándékában. ezért vissza-visszanézve rá, hajtották az ól felé a tehenet. A fiúk is lemerészkedtek a vízszállító kocsi tetejéről és büszkén közölték, hogy ők találták meg az újszülöttet.

A boci végül a „becsületes megtalálók” segítségével a „bölcsődébe” került. Közös megegyezéssel elnevezték Tubáknak. Krómer Zsolt és Müller János ajánlkozott névadónak. Áldomásként annyi friss tejet ihattak, amennyi beléjük fért.

Örömükbe sajnos üröm is vegyült. Alaposan szemügyre vették ugyan Tubák pofiját, de amikor néhány nap múlva meg akarták látogatni, a „bölcsőde” minden lakójának hasonló fehér „csillagot” találtak a homlokán. Hát igen, a Holstein-fríz-fajta mind feketefehér színű, mindnek folt van a homlokán, és majdnem mindegyik folt csillag alakú.

Így a fiúk a talált csillagosról már csak annyit tudnak, hogy a 448/b anya újszülött borja, értéke kilencezer forint.

Gebri Antal
Fotó: Szalay Béla

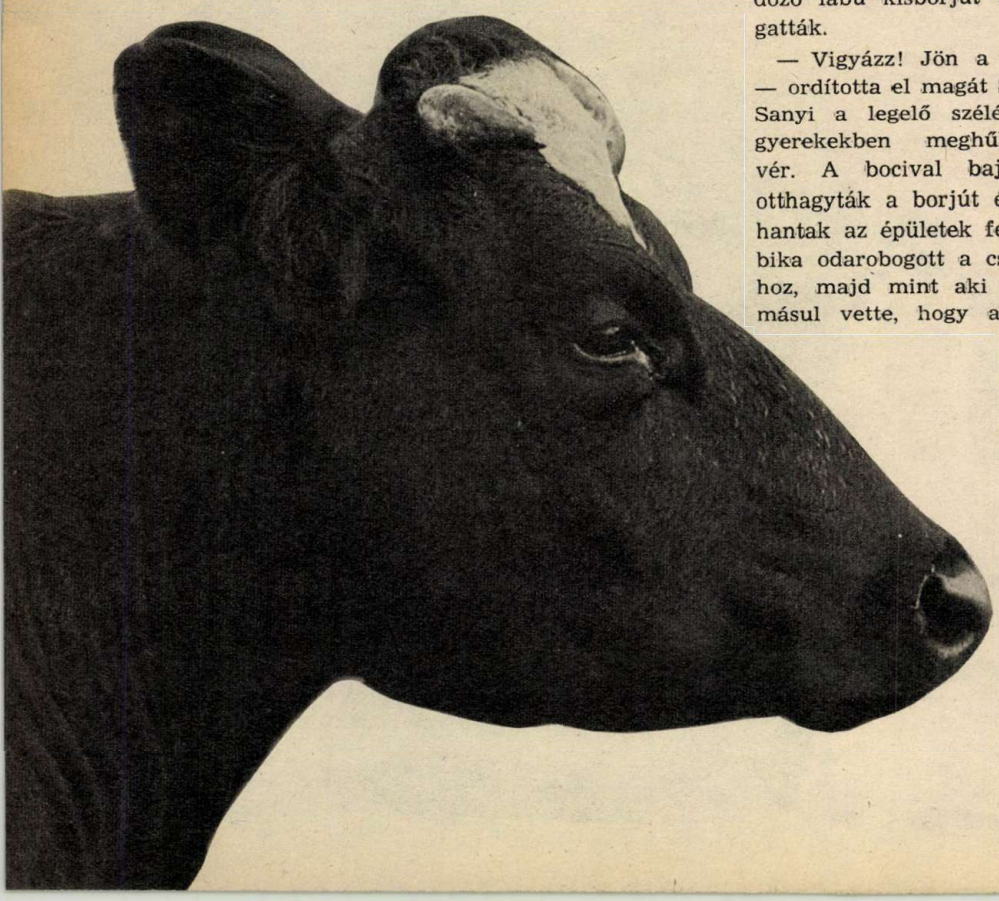

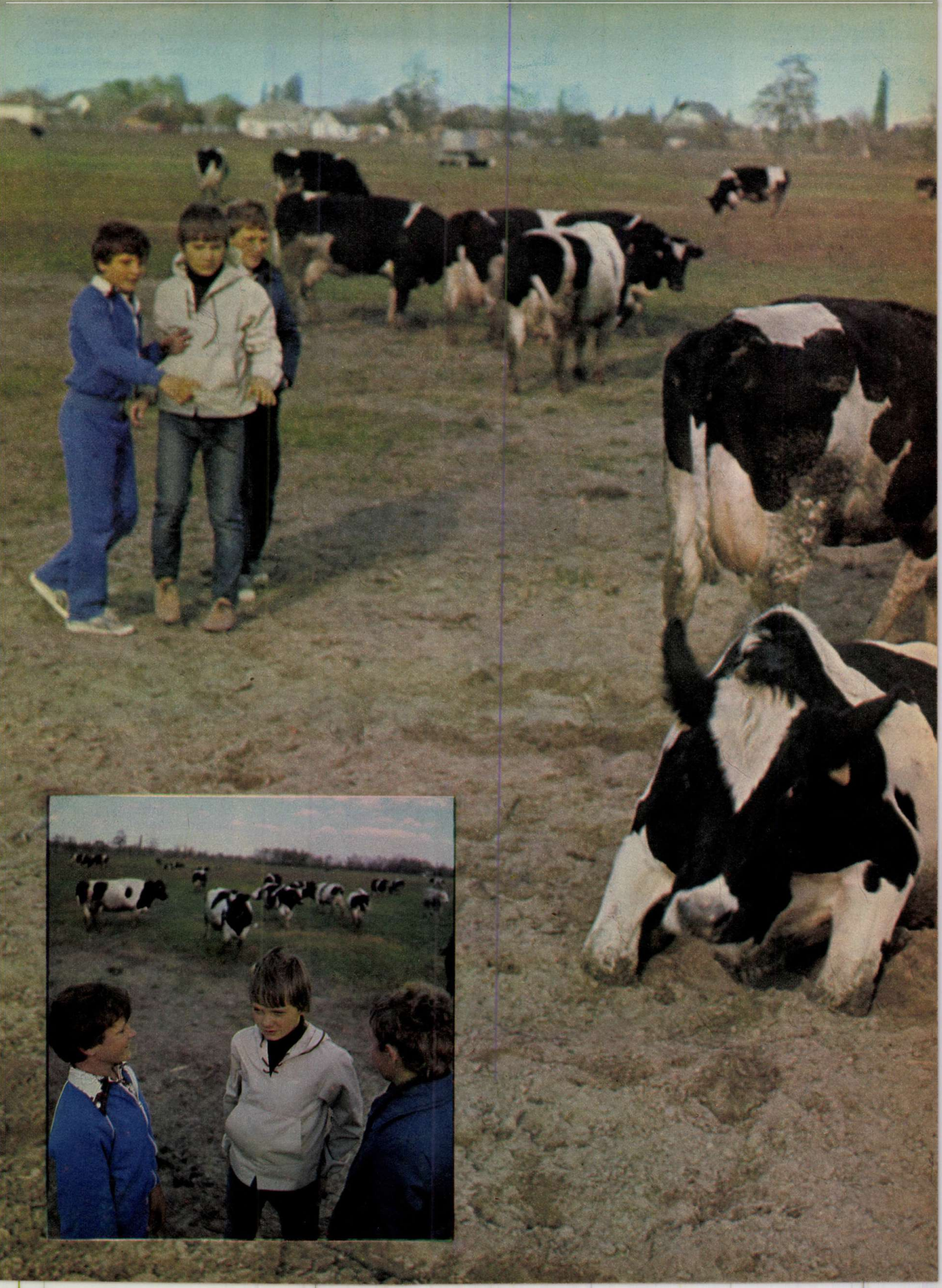

Jólesett a munka, s jólesik most — az elismerés is

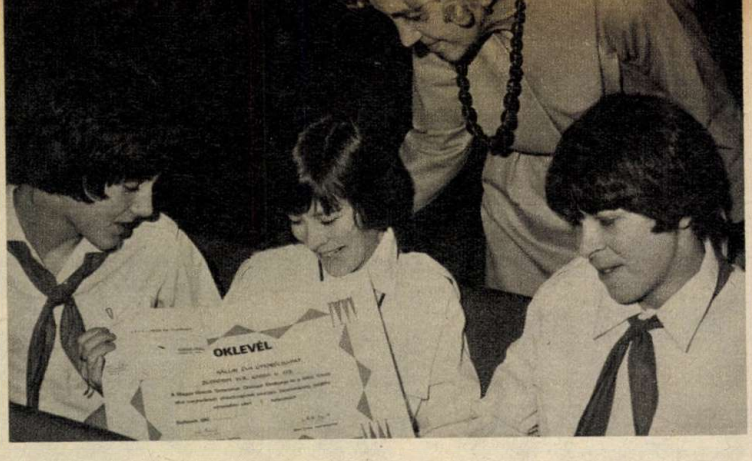

Ha újból lesz ilyen verseny, mi újból benevezünk

A budapesti úttörők papírból 4400 tonnát, textilhulladékból 47 tonnát, vas- és színesfém hulladékból 1500 tonnát gyűjtöttek, mintegy hétmillió forint értékben.

MI LEHET A ZSÁKBAN?

Nagyon ügyes gyűjtőink vannak. Eltűnnek és tele kosárral érkeznek vissza

Hogy mi lehet a zsákban, ezt több oldalról is megvizsgálhatjuk. Lehet benne hulladékpapír, -textil, -fém... és képletesen szólva lehet benne sok-sok szorgalom. Más oldalról vizsgálva pénzeszsáknak is nevezhetjük, hiszen van olyan budapesti úttörőcsapat, amely az 1979/80-as évben meghirdetett „Országos hasznosanyag gyűjtési versenyben" annyi hulladékot gyűjtött, hogy jutalomként negyvenötezer forintot kapott a verseny értékelésekor. Ha pedig azt mondjuk, hogy a zsákban ott van mindaz a pénzösszeg, amelyet a budapesti úttörők kaptak a MÉH-től, a szorgalmas gyűjtőmunkáért, akkor még tömöttebb a zsák, hiszen a jutalmuk összesen: százkilencvennégyezer négyszáz forint. Hát ha még azt a pénzösszeget tesszük a zsákba, amennyi értékű hasznosanyagot gyűjtöttek a budapesti úttörők! Ez ugyanis hétmillió forint!

Értéket teremtettek a szorgalmas budapesti úttörők, munkájukkal segítették a népgazdaságot. Csak egyet-kettő példát említünk: a XVIII. kerületi Szélső utcai iskola úttörői 45 000 forintot, a VIII. kerületi Erdélyi utcai iskola 36 000 forintot, a XVIII. kerületi Kassa utcai iskola 24 000 forint jutalmat kapott.

A verseny folytatódik. A Magyar Úttörők Szövetsége megalakulásának 35., és a MÉH Tröszt megalakulásának 30. évfordulója tiszteletére az 1980/81-es tanévre ismét meghirdették az úttörőcsapatok országos hasznosanyag gyűjtési versenyét, a „Tettekkel nyakkendőnk becsületéért" jelmondat keretében.

Fotó: Karasz

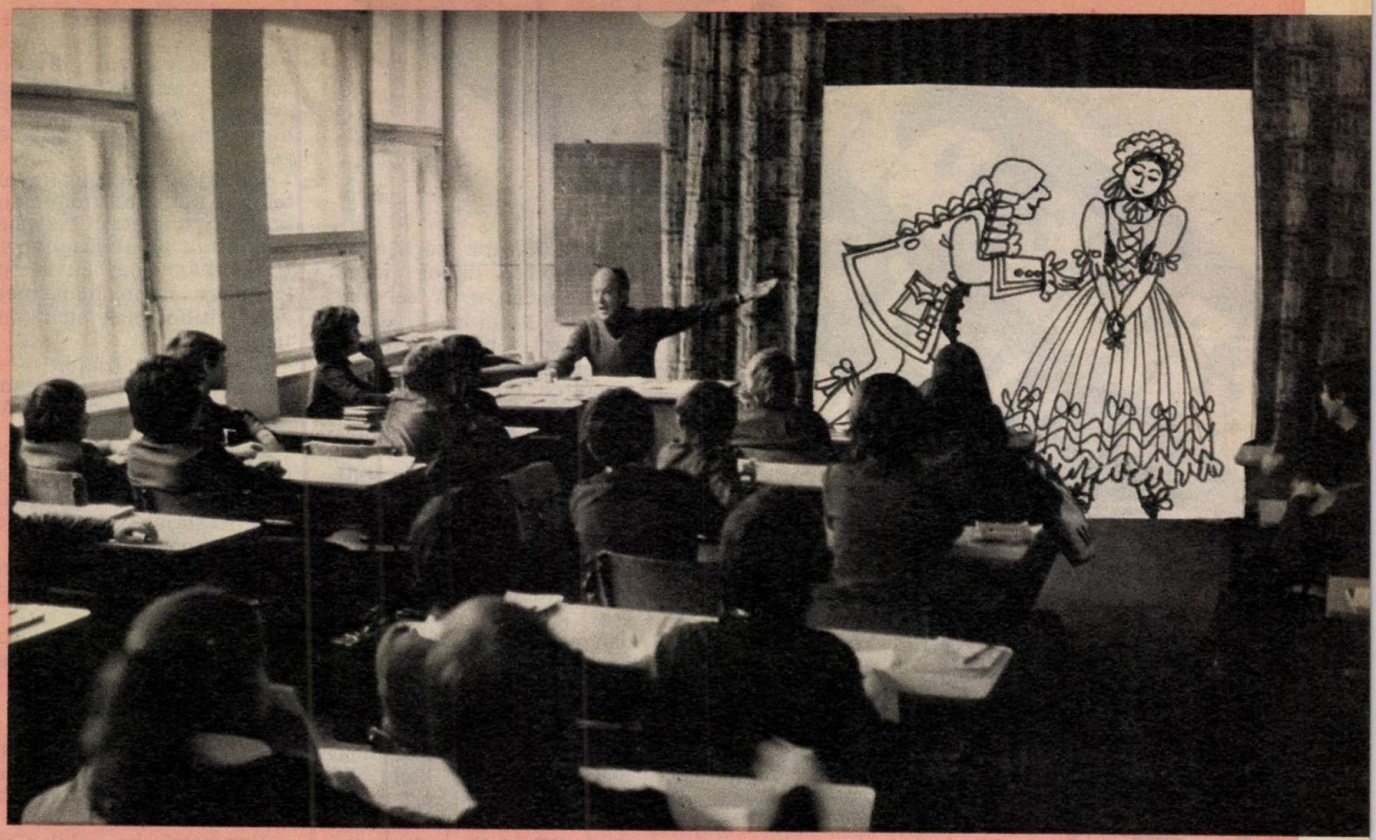

SZÍNHÁZ A TANTEREMBEN

– Ficek, már megint hülyéskedsz? Minek öltöztél fel Bánk bánnak? – De tanár úr, én nem a Ficek vagyok, hanem egy színész! – Bocsánat, művész úr, összetévesztettem azzal a lókötővel... Hol játszanak a nagyszünet után? – A hatodik bében.

Ez a jelenet a képzelet játéka, egyelőre. De valami hasonló már megvalósult — kísérleti céllal — Békéscsabán. Hat napon át peregtek az iskolákban a verses-zenés műsorok. Fellépett — többek között — Keres Emil, Ady Endre verseivel, Jancsó Adrienn Népköltészet című műsorával, Sólyom Kati önálló, gyerekeknek szánt irodalmi összeállításával, Felkai Eszter és Gálfy László a Kincskeresőből összeválogatott versekkel, mesékkel.

A rendezvénysorozatra összegyűlt színházi szakemberek azt figyelték a rendhagyó irodalmi órákon, hogy létrejön-e ilyen mostoha körülmények között a színház csodája?! A színművészek nehéz feladatot vállaltak: jelmezek, maszkok, díszletek, fényszórók, függönyök nékül kellett játszaniuk. Elfogódottan álltak az előadók a padsorok előtt; kissé feszengve ültek a nézők megszokott helyükön — irtó furcsa volt, hogy tőlük néhány lépésre valaki a vers lendületében felordít, grimaszol, gesztikulál.

Az előadásokat hallgatva eltöprengtünk: lehet, hogy nemsokára megvalósul — s az órarendben is szerepelni fog — a „színház" óra?

De nem érdemes várni, míg szájunkba repül a sült (színházi) galamb; éppenséggel elébe is mehetünk! Ha sokan megyünk, akkor helycsere történik: az iskola — vagyis a gyerekek — lesznek a színházban. Ez sem rossz megoldás!

Somhegyi Béla

Fotó: Gaál Zoltán

REGE SÁNDOR:

KERCE DÁNI HISTÓRIÁI

AZ ELTŰNT DOBOZ

Ne legyen Dani a nevem, ha ilyen eset meg nem történt bárkivel. Anyu tegnap elhagyott valahol egy dobozt. Igen, egy dobozt. Finom almáslepény volt benne, amit ő sütött, meg kolbász és szalámi. A bátyámnak akarta elküldeni, aki most éppen katona.

Hazajött és sírdogált anyu a konyhában, hogy valahol útközben — mert vásárolni is kellett — letette a kezéből a dobozt és mire végzett, már sehol sem találta. Nekem persze megint leckét kellett írni, valami szöveges példát, de a doboz sokkal jobban izgatott.

Ha mondjuk rablók kaparintották volna meg, milyen izgalmas lenne a dolog. Máris híres nyomozóként léphetnék elő és a bűnösök nyomába eredhetnék.

Úgy is lett. Amikor körülnéztem a környéken, azonnal feltűnt két furcsa ember a sarkon. Úgy tettek, mintha beszélgetnének, de én azonnal láttam, hogy a házunk kapuja felé leselkedtek. Ekkor lépett ki onnan anyu. A két alak megindult utána. Nekem se kellett több, a nyomukba eredtem. Anyu előbb a tejboltba, onnan a patikába ment.

A két ember mindenhová követte. Egyszer az egyik saroknál meglódultak, elrohantak anyu mellett, közben kikapták a kezéből a csomagot és elvágtattak. Láttam már, hogy futva aligha lehet őket elérni. A Gubó barátom éppen arra kerekezett. Én elkértem tőle a bicajt és azzal tekertem a két menekülő után. Már majdnem szem elől tévesztettem őket, amikor láttam, hogy behúzódnak egy kapu alá.

Távolról lestem, vajon mi történik majd. A kapu alatt félhomály volt, nehezen lehetett kivenni, mit művelnek. Ekkor eszembe jutott, hogy anyu színházi látcsöve nálam van, a kabátom zsebében. Előhalásztam, beállítottam. Így már kitűnően láttam mindent. Épp a papírt bontogatták a dobozról.

Fülön kellene csípni őket, jutott eszembe és körbenéztem. Gubó, a barátom, éppen akkor ért a sarokra, a biciklijét kereste. A füttyszóra felfigyelt és mellém lopódzott. Szerencsére nem kellett neki sokat magyarázni, elvégre azért a barátom. Elszaladt gyorsan egy telefonhoz, hogy értesítse a rendőrséget.

Én addig tovább figyeltem. A két rabló már a dobozt nyitogatta. Azonnal nekiláttak az almáspitének. Úgy falták, hogy én is röghön éhes lettem, pláne mert én a sütiből csak picit kaptam.

— Na, megálljatok! — gondoltam és elhatároztam, hogy megmentem a süteményt.

Egyedül kellett hát akcióba lépnem. Kaputól kapuig settenkedve közeledtem hozzájuk. Majd beugrottam mögéjük.

— Kezeket fel! És ne mozduljanak! Minden lépésüket követtük!

A két fickó magasba csapta a pracliját, én meg közben elkaptam tőlük a dobozt. Ekkor kiugrottak a kapun, de a legnagyobb szerencsémre éppen akkor ért oda a rendőrség. A fickók egyenesen a karjukba rohantak.

Egy-kettő, be velük a kocsiba és irány a kapitányság! Ott előállították őket és megkezdődött a kihallgatás. Én a főnyomozó mellett foglaltam helyet. Hagytam, hadd kérdezzen, csak néha bólintottam.

— Miért vették el a dobozt?

— Mi, kérem, nem láttunk semmilyen dobozt — tódította az egyik.

— Erről a dobozról van

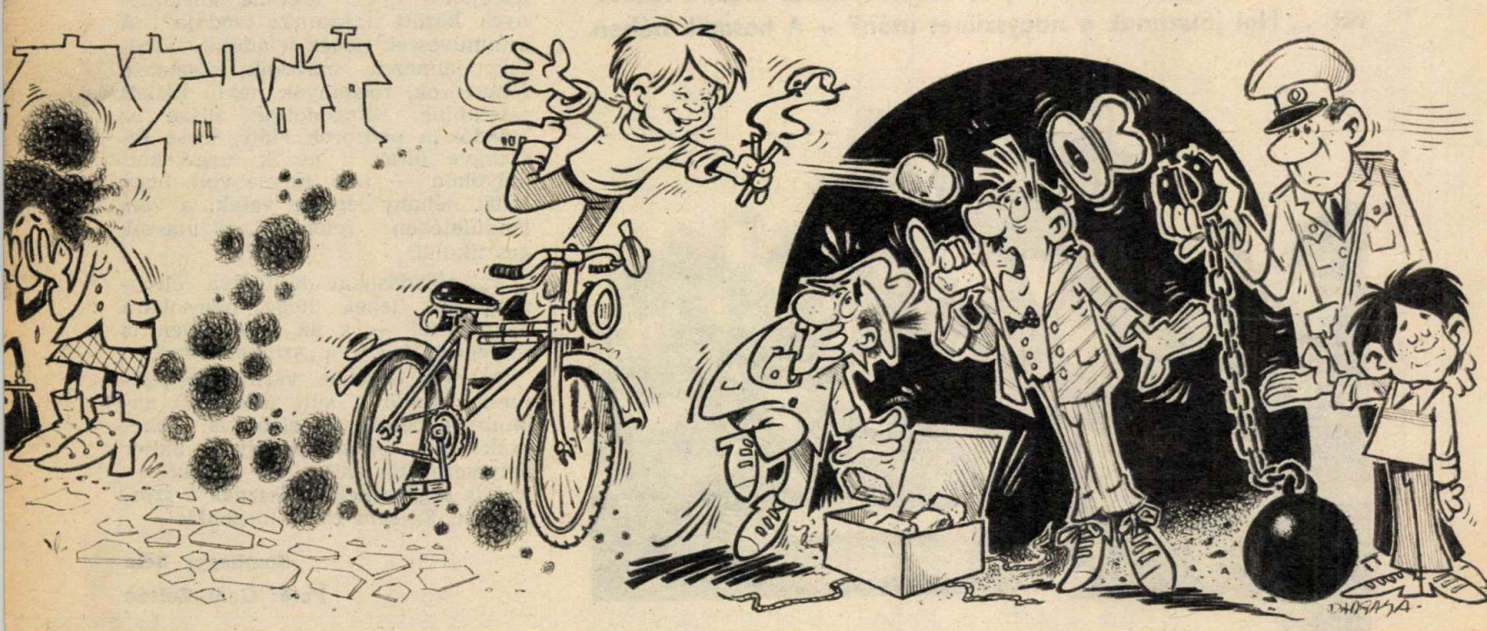

szó — mutattam a bizonyítékra az asztalon.

— Ez nem is volt nálunk — szólt az újabb hazugság. — Az a doboz ennél a fiúnál volt.

— Igen, mert maguktól vette el.

— Dehogy kérem, nála volt, mi nem is láttuk.

Erre a szemtelenségre már szinte nem is volt mit mondani. És sajnos, az igazsághoz tartozott, hogy mire a rendőrség megérkezett, a doboz csakugyan az én kezemben volt.

Intettem a főnyomozónak, hogy folytatom a kihallgatást.

— Mondják csak! — álltam meg a rablók előtt. — Mi van ebben a dobozban?

— Mi, kérem, azt nem tudjuk. Éppen kifelé jöttünk a házból...

— Mellébeszélés. Abban a házban laknak?

— Nem, de...

— Na ugye! Akkor mit kerestek ott?

— Egy ismerősünket akartuk megtalálni. Ugyanis kérem, elvesztettük a címét és ezért akartuk megnézni...

— Szóval elvesztették a címét...

Agyafúrt gazfickók, mérgelődtem magamban. Még majd kimentik magukat ezzel a mesével. Fel-alá járkáltam a szobában és akkor kitűnő ötletem támadt.

— Újra kérdezem: mi van a dobozban?

— Nem tudjuk — vágták rá mind a ketten.

Ekkor a telefonhoz léptem.

— A szakértőt kérem!

A két rabló értetlenül nézett egymásra. A nyomozók is kérdőn lestek rám. De én csak türelmesen vártam.

A szakértő hamarosan belépett.

— Van magánál nagyító?

Elővette a zsebéből.

— Nézze meg ennek a két alaknak a száját. Mondja meg, mit lát rajta!

Kis ideig nézegetett.

— Ez, amit látok, porcukor.

— És ott, az ujjuk hegyén?

— Ott is.

— Helyes. Nézzen bele most a dobozba! Mit lát?

— Porcukrot, a sütemény tetején.

— Helyes. Ez a megoldás.

A nyomozók tapsoltak. A két gazfickót megbilincselték és elvezették. Az almáspitét emlékül a nyomozóknak adtam.

Csak egyet ettem meg belőle.

A BARÁTSÁG NEM AKÁRMI

De nem ám! A barátom kicsit a testvérem, sőt, egy kicsit én vagyok. Hiszen ismerem a gondolatait („de jó lenne, ha holnap kihívnának felelni töriből, csak a matekot ússzam meg..."), tudom, mit szeretne a szülinapjára és még azt is sejtem — bár nem értem —, hogy melyik az a barna lány a hatodik béből, aki tetszik neki.

A múltkor otthon hagytam a tízóraimat és a barátom szó nélkül tört nekem a magáéból. Szóval, a barátság nem akármi! S, hogy végül is micsoda? Szerintem egy gyönyörű kép, ahol én vagyok a rét, a barátom pedig a Nap.

Fotó: Szalay

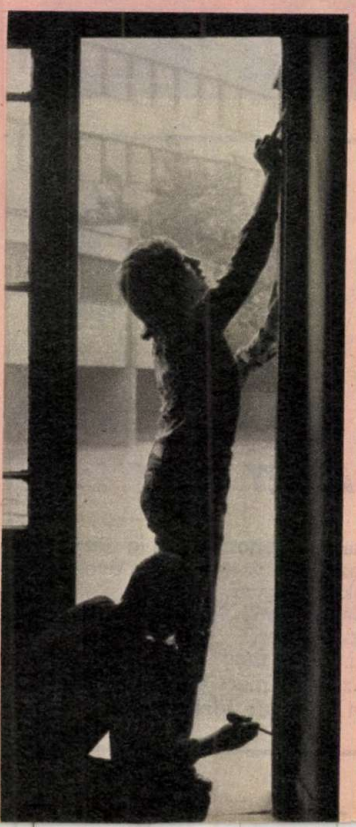

EGY KÉP- EGY MONDAT

Az első falat a legfinomabb!

BARÁTSÁGOS ARCOT KÉRÜNK!

(Vagy inkább hordágyat...?)

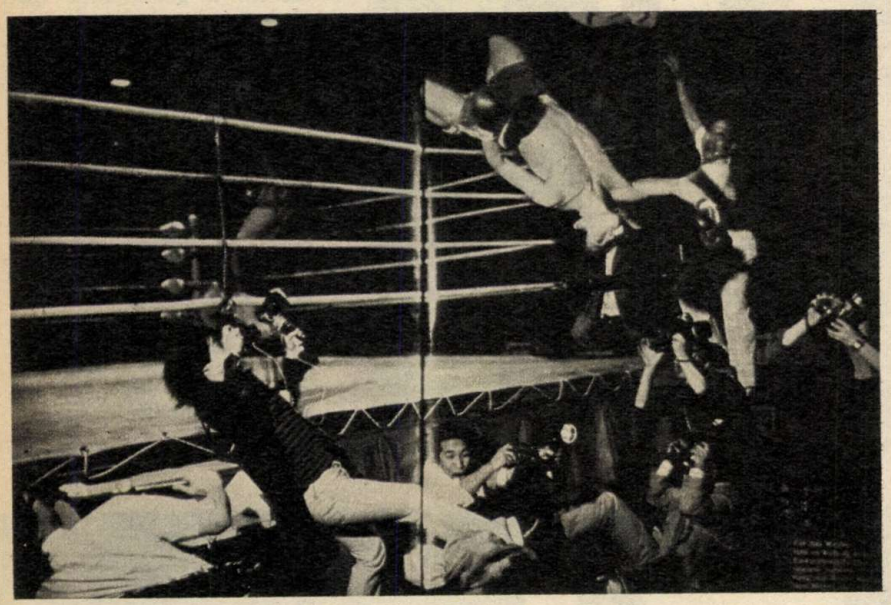

TIZENÖT NYELVEN

A szovjetunióbeli Vilniuszban kiadták a múlt századi amerikai írónő, Mary Dodge Ezüstös korcsolyák című könyvét. A fordítást Eduardasz Pindzjuvicsusz kaunaszi általános iskolás készítette. A fiú a suliban angol nyelvleckéket is ad társainak, szabad idejében pedig könyvek fordításával foglalkozik. Folyékonyan beszél többek között franciául, németül, spanyolul, olaszul, magyarul, összesen tizenöt nyelven.

(APN)

A HÉT VICCE

A mama otthon elhűlve látja, hogy az erkélyajtó nagy üvegje darabokban hever.

— Hát ezt meg ki tette? — néz a két gyerekére.

Tomi szólal meg:

— Az Öcsi, mert amikor hozzávágtam a labdát, hirtelen lehajolt.

?!

Bocs, hogy közbeszólok, s ezzel talán megzavarom az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság mindennapos életét, de valami arra kényszerít, hogy az ott dolgozóknak tolmácsoljam Szabó Andrea tiszavárkonyi olvasónk őszinte féltésből fakadó sorait. „Féltem a Tiszát – írja –, sajnálom a kiszáradt, hatalmas nyárfákat, amelyek egész Tiszavárkony büszkeségei voltak. A fákat kivágták, helyükbe újak nem kerültek. Madaraim elköltöztek, ők is tudják: a Tisza haldoklik. Nemcsak itt, Várkonyban. Mit teszünk azért, hogy a gyárak szennyvizüket ne a Tiszába engedjék? Megbírságoljuk a gyárakat, de a kosz attól még a folyómba ömlik. Miért nincsenek halak? Mit teszünk azért, hogy ne kevesebb, hanem több legyen? Tenyésztünk. Igaz? Azon nem gondolkodunk, hogy a folyóba került halak meghalnak. Régen miért nem kellett tenyészteni őket? Lassacskán nem szívesen fürdünk a folyónkban, mert piszkosak, sikosak, vegyszeresek leszünk.

Régen ittak a Tiszából!

Szeretem a folyót, szeretem a madarakat, a lepkéket, a fákat, bokrokat. Tudom, hogy veszélyben vannak, de egyedül nem vagyok képes megvédeni őket. Nem szabad, TILOS a szemetet a Tiszába, a folyókba önteni, környéküket ezzel feltölteni, mégis megteszik. Ha nem tudjuk egyeztetni a természet érdekeit a sajátunkéval, akkor nagy bajban lesz a természet. Talán most még lehet segíteni, meg lehet állítani ezt a folyamatot.

Azt szeretném, azt akarom, hogy az unokáim, azok unokái úgy lássák a Tiszát, ahogy az én szüleim látták gyerekkorukban."

Eddig az idézet. Annak reményében adom közre ezt a segítséget kérő „üzenetet", hogy az említett vízügyi igazgatóság dolgozóinak, a különböző, környezetünket szennyező üzemek vezetőinek cselekedeteibe torkollnak talán e szenvedélyesen megfogalmazott gondolatok.

(bőcs)